

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I *Meddelanden*

.....

II *Förberedande rättsakter*

Regionkommittén

44:e plenarsession, 15 och 16 maj 2002

2002/C 278/01	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén 'Det europeiska området för forskningsverksamhet och den regionala dimensionen'"	1
2002/C 278/02	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets förordning om bildande av det gemensamma företaget Galileo"	5
2002/C 278/03	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1692/96/EG om gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet"	7

SV

2

(Fortsättning på nästa sida)

2002/C 278/04	Yttrande från Regionkommittén om: <ul style="list-style-type: none"> — "Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet – Åtgärdsprogram avseende skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum", — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ramen för skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum", — "Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum", — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet", — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om planering och användning av det gemensamma europeiska luftrummet", och — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om kompatibiliteten hos det europeiska nätet för flygledningstjänst" 	13
2002/C 278/05	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om beviljande av ekonomiskt gemenskapsstöd till förbättring av gods-transportsystemets miljöprestanda"	15
2002/C 278/06	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta Europeiska året för utbildning genom idrott 2004"	21
2002/C 278/07	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – eEurope 2002: Tillgänglighet till offentliga webbplatser och deras innehåll"	24
2002/C 278/08	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen – Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande"	26
2002/C 278/09	Yttrande från Regionkommittén om: <ul style="list-style-type: none"> — "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om alternativa bränslen för vägtransport och om åtgärder för att främja användningen av biobränslen", — "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av biobränslen för transport", och — "Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 92/81/EEG vad gäller möjligheten att tillämpa nedsatta punktskatter på vissa mineraloljor som innehåller biobränslen och på biobränslen" 	29

2002/C 278/10	<p>Yttrande från Regionkommittén om:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder", — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG", och — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer" 	31
2002/C 278/11	<p>Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1254/96/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn"</p>	35
2002/C 278/12	<p>Yttrande från Regionkommittén om "Informationsmeddelande från kommissionen: Gemensamma ekonomiska ramar 2004–2006 för anslutningsförhandlingarna"</p>	40
2002/C 278/13	<p>Yttrande från Regionkommittén:</p> <p>om invandringspolitik:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring", — "Förslag till rådets beslut om antagande av ett handlingsprogram för administrativt samarbete när det gäller yttre gränser, visering, asyl och invandring (Argo)", — "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en öppen samordningsmetod för gemenskapens invandringspolitik", och <p>om asylpolitik:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning", — "Kommissionens arbetsdokument – Sambandet mellan att garantera den interna säkerheten och att uppfylla internationella skyldigheter och instrument avseende skydd", och — "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam asylpolitik för Europeiska unionen och införandet av en öppen samordningsmetod" 	44
2002/C 278/14	<p>Resolution från Regionkommittén om "Hållbar utveckling – Världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002"</p>	48

II

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

Yttrande från Regionkommittén om ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén ”Det europeiska området för forskningsverksamhet och den regionala dimensionen”

(2002/C 278/01)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: ”Det europeiska området för forskningsverksamhet och den regionala dimensionen” (KOM(2001) 549 slutlig).

Kommissionens beslut av den 3 oktober 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Beslutet av kommitténs presidium av den 12 juni 2001 att uppdra åt utskott 1 – regionalpolitik, strukturfonder, ekonomisk och social sammanhållning, samarbete över nations- och regiongränser – att utarbeta detta yttrande.

Det utkast till yttrande som antogs av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik⁽¹⁾ den 5 mars 2002 (CdR 442/2001 rév. 2) (föredragande: Peter Müller; ministerpresident i Saarland, D-PPE).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande enhälligt vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj).

Uppbyggnaden av ett kunskapssamhälle i Europa

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens erkännande av att de regionala stimulans- och innovationsåtgärderna har ett betydande inflytande på utformningen av den europeiska forskningskapaciteten. Kommissionen avser att utnyttja samordningsvinster mellan medlemsstaternas forskningspolitik för att öka verkningsgraden och främja samarbetet med regionerna, vilket vi ställer oss klart positiva till. Det är dock viktigt att uppmärksamma att nuvarande former av samordning eller

samstämmighet mellan de olika ländernas forskningspolitik omfattar både medlemsstaternas politik och den politik som förs av regioner med befogenheter på området. Kommittén har redan uttryckt i åtskilliga yttranden att detta är en betydelsefull uppgift för främjandet av forskning och innovation i Europa. De aktiviteter som sedan länge varit inriktade på förstärkt samarbete och utveckling av samordningsvinster på området för forskning och innovation måste fortsätta inom ramen för den grundläggande utvecklingsprocessen.

2. ReK stöder också kommissionens planer på att verka för upprättandet av ett europeiskt forskningsområde genom det sjätte ramprogrammet, som syftar till att stärka gemenskapens konkurrenskraft.

⁽¹⁾ Förändrad organisation av utskotten och deras befogenhetsområden sedan den 6 februari 2002.

3. Vi noterar också att vetenskaplig spetskompetens måste förbli måttstocken för val av stödmöjligheter (t.ex. projekt inom sjätte ramprogrammet). Som komplement till detta har strukturfonderna även fortsättningsvis sitt existensberättigande för ekonomiskt eftersatta regioner (t.ex. de yttersta randområdena), och de bör utnyttjas för att bygga upp forskningsstrukturer.

4. Regionkommittén ställer sig bakom den systematiska mobiliseringen av resurserna till att bereda vägen för forskningsutvecklingen, men menar att det är av särskild vikt att ingå konkreta målsättningsavtal i samverkan med regionerna för att uppnå en europeisk ekonomisk konkurrenskraft på basis av målen tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning. I denna målsättning bör man etablera samordningsvinster och kraftsamla ekonomisk kompetens, men den får inte bli ett verktyg för att inskränka de befogenheter som regionerna har enligt EG-fördraget. Målen måste vara konkreta och realistiska. Uttalandet att Europa bör bli nummer ett inom tio år är för schablonartat och odifferentierat, och det måste konkretiseras i en partnerskapsdialog med regionerna. De åtgärder och uppgifter som åläggs dels EU, dels regionerna, måste spaltas upp på ett tydligt sätt.

5. ReK delar kommissionens uppfattning att de europeiska regionerna har mycket skiftande profiler med avseende på personellt och tekniskt kunnande och att de bör integreras på olika sätt med utgångspunkt i detta. Av denna anledning skulle en enda utvecklingsmodell vara dömd att misslyckas. Vi beklagar emellertid att man inte fastställer eller presenterar några kriterier för att göra en differentiering av utvecklingsmodeller i meddelandet. Det skulle vara önskvärt om det gick att bygga upp en dubbelriktad koppling till de regionala (socioekonomiska) särdragen som kan stödja de politiska instrumenten.

6. Regionkommittén betonar än en gång kommissionens konstaterande att "regionernas förmåga att själva organisera sig blir ... en viktig tillväxtfaktor" mot bakgrund av "att hålla fast vid ett antal allmänna utvecklingsprinciper". Å ena sidan är det mycket beklagligt att detta inte konkretiseras i meddelandet, å andra sidan bör det än en gång understrykas att många regioner redan tidigare har bidragit till utformningen av sin forsknings- och innovationspolitik. Kommissionen bör därför lägga större ansvar på regionernas engagemang när man utarbetar sina förslag på forskningsområdet, och i högre grad ta hänsyn till regionala intressen och verksammare politisk viktning av regionerna.

7. Kommittén vill delta i fortsatt diskussion om tanken på att bygga upp en kunskapsekonomi. Vi skulle vilja förtydliga att det inte går att göra enbart kunskaper till grundval för vetenskaplig innovation. Rena kunskaper kan mycket lätt hämtas fram av vem som helst (t.ex. via Internet). Det är först när kunskaperna omsätts som det uppstår ett mervärde. Det

avgörande är följaktligen inte bara en kunskapsfördel utan försprånget med avseende på att utnyttja kunskaperna. Vid sidan av kunskaperna har särskilt människornas sociala förmåga och kreativitet en avgörande roll, som måste stödjas.

Anpassningen av forskningspolitiken till ramvillkoren ute på fältet

8. Kommittén stöder målet att göra en anpassning efter geografiska villkor, i den mån man avser att inrikta sig på initiativ och samarbete inom forskning, både på nationell nivå och EU-nivå, som tar hänsyn till regionernas behov och socioekonomiska särdrag. I den mån detta mål skall uppfattas som ett erkännande av att forskning och forskningsstöd centraliseras och "planeras" på EU-nivå, kommer det att strida mot subsidiaritetsprincipen och den regionala forskningskompetensen. Det är fortfarande oklart hur den kommande omfördelningen av befogenheterna mellan gemenskapen, medlemsstaterna och regionerna skulle kunna etablera en fungerande rättslig grund för att engagera regionerna i forskningspolitikens samordningsaktiviteter. Kommissionen skulle kunna utarbeta en modell för att fokusera regionalpolitiken på ansvariga politiska nivåer. Man kan vänta sig att detta skulle medföra starkare politisk medverkan från regionernas sida när forskningspolitiska aktiviteter förbereds och genomförs på gemenskapsnivå.

9. ReK delar kommissionens uppfattning att lokala förfaranden bör stå i samklang med ett överregionalt synsätt, men vi noterar att åtgärderna bör utgå från en gemensam analys av området och fastställande av gemensamma mål med långtgående hänsyn till regionerna.

10. Vi anser att regionala modeller för främjande av forskning och innovation bör utvecklas och utformas i linje med principen om regionalt samarbete, egen initiativrätt och eget ansvar. Regionalt forskningssamarbete och regionala forskningsallianser bör få särskilt finansieringsstöd av Europeiska unionen. De bör också få tillgång till nya instrument som erbjuds genom det sjätte ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling.

Stöd och överföring av kunskaper i stället för enbart kapitaltillskott

11. Regionkommittén tvivlar på om det går att "främja 'kunskap' och förbättra teknikspridningen" för att främja den regionala utvecklingen utan att ställa kapital till förfogande.

Stimulans till kunskapsöverföring är ett viktigt åtgärdsområde för forskningsstödet. I meddelandet är det en öppen fråga om kommissionen skall svara för riktade extraresurser. Ur regionernas synvinkel är det nödvändigt för att kunna förverkliga kommissionens målsättning. Det skall än en gång sägas att clusterbildningar bygger på att regionerna har en avgörande roll i samband med att svara för återväxten bland forskarna vid universiteten, att driva och utveckla offentliga och privata forskningsinrättningar och att utforma den regionala forskningspolitiken och ramvillkoren för småföretagen.

Styrelseformer för forskningspolitiken i regionerna

12. Regionkommittén betonar att vissa regioner redan tidigare kunnat bidra till utformningen av sin forsknings- och innovationspolitik. Det är viktigt att alla regioner i framtiden ges möjlighet att driva denna politik på ett ansvarsfullt sätt.

13. Kommittén vill klargöra att det inte går att godtyckligt "kopiera" lyckade forsknings- och innovationsmodeller. Bara genom etablering av nya metoder eller forskningsområden, med hänsynstagande till strukturella förutsättningar, kan eftersatta regioner knyta an till framgångarna i "bästa praxis-regionerna" (givetvis med utgångspunkt i modeller som redan visat sig vara lyckade). En möjlighet till detta är att lägga sig i "nischer" under den fortsatta övergången från traditionella till nya, tvärvetenskapliga forskningsområden.

Att bibehålla det överregionala forskningsstödet

14. Kommittén ställer sig bakom kommissionens uppfattning att karaktären måste bibehållas inom den överregionala forskningsverksamheten, och särskilt att ett kännetecken på den gemensamma forskningspolitiken även i framtiden skall vara att åtgärderna har ett mervärde för gemenskapen och fungerar kompletterande. Av speciellt intresse är konstellationer där samarbetsparterna kommer från regioner med mycket olikartad situation.

15. Kommittén vill verka för att kandidatländerna i Central- och Östeuropa integreras i det europeiska forskningsstödet, särskilt i form av stöd till uppbyggnad och utbyggnad av mellanregionala forskningssamarbetsprojekt med anslutningsländerna. Denna typ av åtgärder kommer att utveckla sammanhållningen.

Kopplingen mellan struktur- och forskningspolitiken

16. Ur mål 1- och mål 2-regionernas perspektiv är det positivt att kommissionen tar hänsyn till forsknings- och

utvecklingspolitikens betydelse, särskilt i de eftersatta regionerna. Kommittén vill också hänvisa till att många regioner redan med (eller utan) aktivt stöd från EU genomför egna forskningsstrategier och forskningsprogram som är betydelsefulla även med hänsyn till en gemensam forsknings- och innovationspolitik.

17. Regionkommittén påpekar att de europeiska regionerna är uppdelade inom ramen för EU:s strukturpolitik i stödberättigade och icke-stödberättigade områden, på basis av objektiva indikatorer. När strukturstödet genomförs följer EU subsidiaritetsprincipen i största möjliga utsträckning. Med rätta har kommissionen konstaterat att regionerna lättare kan följa företagens forskningsinstitutens utveckling än överordnade politiska instanser.

18. Vi hänvisar till att strukturstödet har utomordentlig betydelse för att de eftersatta regionerna skall kunna hämta in eftersläpningen. Strukturstödet har emellertid en mer regioninriktad målsättning än forskningsstödet. Mot denna bakgrund bör EU:s strukturstöds och forskningspolitikens funktioner differentieras i meddelandet. Det gäller att ta hänsyn till att det inte bara är de mål 1-stödområden som nämns i meddelandet som räknas till de eftersatta områdena. Dit hör också de mål 2-områden som genomgår en vanskelig strukturuomvandling. Meddelandet bör därför vara tydligare i fråga om dessa områden och uttryckligen nämna att mål 2-områdena omfattas. I varje enskilt fall krävs det en noggrann analys av de faktiska orsakerna till de strukturella svagheter och utveckling av åtgärder som anknyter till dessa och är anpassade till det speciella fallet.

19. Kommittén förespråkar samverkan mellan dessa båda politikområden. När det gäller själva innehållet och de finansiella resurserna bör den befintliga avgränsningen bibehållas för att genomförandet skall bli öppet och överskådligt. Förslaget avseende undersökning av möjligheterna till samordningsvinster är positivt. Det finns redan exempel på detta i en del regioner, där man inrättat forskningscentrum.

20. Kommittén anser att "de yttersta randområdena" bör ges möjlighet att delta, till stöd för deras vidareutveckling. Det står naturligtvis även dessa regioner fritt, i enlighet med de befogenheter de har enligt EG-fördraget, att välja hur och i vilken riktning de vill engagera sig i EU:s forsknings- och innovationspolitik. Att göra en tilldelning av bestämda forskningsområden är enligt Regionkommitténs uppfattning inte lämpligt för att uppnå de mål som kommissionen eftersträvar.

"Innovationsåtgärdernas" roll

21. Regionkommittén stöder kommissionens försök att etablera eller förstärka samarbetsnät. Dessa nätverk bör emellertid inte bara upprättas i form av personanknutna förmedlingsinstanser. På många områden skulle man med samma effekt kunna organisera elektroniska IT-plattformar, och med ökad effekt i form av offentlig-privata partnerskap, vilket kunde leda till förbättrad jämvikt med avseende på personal och kunskande.

22. Det är glädjande att meddelandet tar upp åtgärder för att öka och främja forskares rörlighet, både geografiskt sett och mellan sektorer, t.ex. genom att inrätta rörlighetscentra på en nivå nära medborgarna och framför allt på regional nivå. Regionkommittén menar i detta sammanhang också att det är nödvändigt att göra fackinriktade databaser och plattformar användarvänliga och att infoga dem i nätverk för att främja kunskapsrörligheten och kunskapsöverföringen med hjälp av de senaste informations- och kommunikationsmedlen. Ett mönsterexempel är de databaser för genom eller proteom som utnyttjas inom biotekniken och där forskare i hela världen bidrar med aktuella forskningsrön. På detta sätt kan forskarna ställa upptäckterna till förfogande för kollegerna inom området, och det är helt egalt var forskaren befinner sig. Att lägga upp fackspecifika gemensamma projekt för kunskapsöverföring bör vara ännu ett primärt mål för innovationsstödinsatserna. Detta skulle bidra till att forskare på olika platser kan forska omkring liknande teman.

23. Vi delar kommissionens uppfattning att stödet till forskning för och inom småföretagen bör byggas ut, samt att man politiskt bör uppmuntra småföretagen att delta i forskningsaktiviteter i samband med sjätte ramprogrammet. I detta hänseende bör man särskilt säkerställa att småföretagen deltar fullt ut i större projekt som t.ex. integrerade projekt och spetsforskningscentrum. I detta sammanhang uppmanar kommittén kommissionen än en gång att förbättra samarbetet mellan berörda generaldirektorat och samverkan mellan småföretagsinstanser och de nationella kontaktorganen. Det vore lämpligt att förstärka småföretagens deltagande genom att främja överföring av kunskande och teknik, liksom utnyttjande av forskningsresultat genom tillträde till och upprättande och finansiering av elektroniska högkapacitetsnät för forsknings- och innovationsaktiviteter.

24. Det är glädjande att kommissionen är beredd att utveckla teknikstrategier i en partnerskapsdialog med regionerna. I anslutning till detta kan just de eftersatta regionerna få behövliga resurser från kommissionen.

25. Regionkommittén stöder de föreslagna innovativa åtgärderna som syftar till att främja "företagskuvöser", avknoppningsföretag och nystartade företag.

26. Vi efterlyser samtal mellan ansvariga instanser i syfte att reducera de kostnader och arbetsinsatser som är förknippade med att ansöka om EG-forskningsstöd. För närvarande fungerar de ofta som en hämsko på vidareutvecklingen. Vid en lång rad diskussioner med företag och universitet har det varit uppenbart att man i de flesta fall inte sökte något EG-stöd eftersom (personal)insatserna inte skulle löna sig ens vid en positiv bedömning från kommissionens sida. Detta är särskilt beklagligt när det gäller unga innovativa företag som måste planera sina personalinsatser mycket omsorgsfullt och som har små ekonomiska resurser. Ett tvåstegsförfarande (pre-screening) där man kan fatta relativt obyråkratiska beslut om värdet av stöd till ett projekt på en första ansökningsnivå – som sedan kan konkretiseras i en andra omgång – skulle bland annat vara en möjlighet. På så sätt kan man undvika nya instanser som skall stödja ansökningar, och de kostnader som detta för med sig.

Åtgärder för en regional strategi för det europeiska området för forskningsverksamhet

27. Regionkommittén stöder tanken på uppbyggnad och utbyggnad av spetsforskningsnät som skall agera på regional, överregional och internationell nivå.

28. Det är emellertid tvivelaktigt om denna åtgärd (uppbyggnad av spetsforskningsnät) innebär att man bygger upp ett hinder för kunskapsflykten mellan regionerna. Denna "brain drain" är särskilt avhängig av sociala och ekonomiska faktorer, vid sidan av de forskningsanknutna, och den kan inte hejdas enbart genom denna åtgärd.

Benchmarking som målsättning

29. Kommittén konstaterar att den benchmarking som kommissionen redan genomfört på vissa områden – både genom ekonomiska experter och på utbildningsområdet – ofta möts med skepsis och avståndstagande. För att EU skall lyckas med en benchmarking i regionerna som skall bidra till att anpassa framtidens EU-forskningsstöd bättre till behoven måste man utarbeta lämpliga indikatorer och undersökningsmetoder som möjliggör en jämförelse av regionerna och som leder till tillämpning av värdefulla och genomförbara resultat. Instrumenten måste väljas så att orsakerna till de rådande strukturella bristerna kan påvisas, och de måste kunna sökas med en överkomlig insats av mänskliga och ekonomiska resurser. Vi betonar än en gång att de särskilt eftersatta

regionerna bara har en chans om nya former för innovation görs tillgängliga. Dessa regioner är egentligen inte hjälpta av erfarenhetsinriktad benchmarking i form av "bästa praxis", eftersom de mycket lyckade exemplen (t.ex. Martingsried) inte

går att kopiera. Regionerna måste medverka till utvecklingen av metoder som är speciellt anpassade till deras miljö och rapportera om erfarenheterna hittills med jämförbara instrument.

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets förordning om bildande av det gemensamma företaget Galileo"

(2002/C 278/02)

BAKGRUND

Förslag till rådets förordning om bildande av det gemensamma företaget Galileo (KOM(2001) 336 slutlig – 2001/0136 CNS).

Kommissionens beslut av den 25 juni 2001 att remittera detta ärende till kommittén i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för territoriell sammanhållningspolitik⁽¹⁾ i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Slutsatserna från Europeiska rådets möten i Köln (3–4 juni 1999) och i Feira (19–20 juni 2000) och hänvisningarna till Galileo.

Rådets resolution av den 5 april 2001.

Utkastet till yttrande, som antogs av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik den 5 mars 2002 (CdR 380/2001 rév. 2) (föredragande: Níkos Tambakídis, borgmästare i Agii Anárgyri, EL–PSE).

Utgångspunkter

De första kontrakten och genomförbarhetsstudierna har finansierats inom ramen för fjärde och femte ramprogrammen för forskning och utveckling.

I april 2001 övergick Galileo från utformningsfasen till utvecklingsfasen, som syftar till att på ett korrekt sätt pröva de arbetshypoteser som utarbetats, i synnerhet i fråga om systemets olika komponenter, och fastställa om de är tillräckliga.

Utvecklingsfasen kommer att följas av en fas, som består av tillverkning av satelliter och markkomponenter, uppskjutning av satelliter samt installation av markstationer och markutrustning så att systemet skall kunna vara klart för drift år 2008.

⁽¹⁾ Ny organisation av utskotten och deras ansvarsområden sedan den 6 februari 2002.

Galileo-programmet innehåller en betydande forsknings- och utvecklingsdel, vilket motiverar inrättandet av ett gemensamt företag i den mening som avses i artikel 171 i EG-fördraget.

Det gemensamma företags huvuduppgift skall vara att säkerställa ett framgångsrikt genomförande av Galileo-programmet under dess utvecklingsfas genom att föra samman offentliga och privata medel.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

Regionkommittén föreslår följande:

1. Det gemensamma företaget skall fungera i enlighet med gemenslagslagstiftningens bestämmelser om insyn och lika behandling.
2. De bestämmelser som gäller för överlåtelser av avtal inom ramen för det gemensamma företaget skall stå i överensstämmelse med motsvarande gemenskapsbestämmelser.
3. Medlemsstaternas politiska kontroll bör garanteras under projektets samtliga faser.
4. För att samarbetet mellan medlemsstaterna skall vara effektivt bör man inrätta ett särskilt organ, en uppföljningskommitté, bestående av representanter för medlemsstaterna

och det gemensamma företaget. Uppföljningskommittén bör ha möjlighet att definitivt förkasta kommissionens förslag.

5. Uppföljningskommittén bör i huvudsak ha behörighet i fråga om politiska beslut. Företagets styrelse skall fatta beslut som gäller det gemensamma företags löpande verksamhet och verka för att fastställda mål uppnås.
6. Europeiska rymdorganisationen kommer att delta i styrelsens arbete och spela en framträdande roll på området för tekniskt stöd till det gemensamma företaget och när det gäller att uppnå de fastställda målen.
7. Det gemensamma företags stadgar bör tydligt ange de olika organens roller och fastställa gränser för deras behörighet.
8. Allt det som rör upphovsrätt och äganderätt till tjänster måste formuleras på ett mycket tydligt sätt.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1692/96/EG om gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet"

(2002/C 278/03)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1692/96/EG om gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet (KOM(2001) 544 slutlig – 2001/0229 COD).

Rådets beslut av den 14 november 2001 att i enlighet med artikel 156 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Presidiets beslut av den 13 juni 2000 att ge utskott 3 – transeuropeiska nät, transporter, informationssamhället – i uppdrag att utarbeta kommitténs yttrande.

Kommitténs tidigare yttrande om "Rapport till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om "Transeuropeiska transportnätet – 1998 års rapport för genomförande av riktlinjerna och framtida prioriteringar" (i enlighet med artikel 18 i beslut nr 1692/96/EG) (KOM(98) 614 slutlig, CdR 60/1999 fin)⁽¹⁾.

Kommitténs tidigare yttrande om "Förslag till rådets förordning (EG) om ändring av förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät" (KOM(98) 172 slutlig – 98/0101 SYN, CdR 217/98 fin)⁽²⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 284/2001 rév.), som antogs av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik⁽³⁾ den 5 mars 2002. Föredragande var Ramón Luis Valcárcel Siso (E-PPE), regionpresident i Murcia.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande enhälligt vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

1. Allmänna kommentarer

Regionkommittén välkomnar parlamentets och rådets ansträngningar att föreslå nya åtgärder för att förverkliga TEN-T och komma till rätta med den obalans som uppstår under den pågående utbyggnadsfasen. Kommittén beklagar emellertid återigen att man försuttit chansen att ge en enhetlig, systematisk och samordnad inriktning åt EU:s transportpolitik, i vilken TEN-T bara är en liten del, som visserligen är mycket avancerad, men som inte i sig kan lösa de allvarliga bristerna i de europeiska transportsystemen.

ReK vill återigen uppmana till stora ansträngningar för att samla den framtida politiken för gods- och passagerartrafik i ett enda politiskt instrument.

I detta sammanhang uppskattar kommittén de senaste insatserna, särskilt vitboken som är en bra utgångspunkt för reflexioner och debatt.

Man bör beakta en översyn av de nu ändrade gemensamma riktlinjerna, något som bör ske 2004 inför den uppdatering av transportsystemet som vitboken innebär och inför förändringen av transportflödena, översynen av de nationella planerna och EU:s utvidgning.

ReK upprepar sin åsikt att man inte kan analysera den komplicerade transportsituationen ur enbart en synvinkel. Det är naturligtvis en viktig faktor, men man får inte glömma inflytandet från många andra politikområden. Utan att fördjupa sig i detta kan man nämna den liberalisering som har genomförts inom vissa transportsätt på bekostnad av andra, en politik som uppenbart påverkar hur intressant det ena eller det andra transportsättet blir för operatörerna.

⁽¹⁾ EGT C 293, 13.10.1999, s. 9.

⁽²⁾ EGT C 93, 6.4.1999, s. 29.

⁽³⁾ Ny organisation för ReK:s utskott och deras ansvarsområden sedan den 6 februari 2002.

Därför rekommenderar kommittén att nästa översyn av riktlinjerna blir följden av en heltäckande plan för det europeiska transportsystemet.

1.1. Kommentarer om prioriteringarna

Förhållandet mellan de olika intentioner som ligger bakom de nya riktlinjerna för TEN-T uttrycks olika tydligt i den nya förteckningen över prioriteringar.

1.1.1. Nya prioriteringar

Dessa går främst ut på att främja ett driftskompatibelt järnvägsnät där godstransporter samt förbindelser med kusthamnar, inlandshamnar och flygplatser prioriteras.

Kommittén stöder dessa förslag, som den i hög grad har efterlyst i tidigare yttranden när den med oro konstaterat att det investeras ytterst lite i järnvägstrafiken och att denna helt har passerats av vägtrafiken. Samtrafiken med sjöfarten och luftfarten måste vara effektiv när järnvägstrafiken får en nystart, både när det gäller passagerartrafik och framför allt godstrafik.

Dessutom vill ReK påpeka att de framlagda förslagen bör omfatta ytterligare två aspekter. Annars är risken stor att det uppsatta målet inte nås.

För det första gäller det att inse att järnvägar inte kan konkurrera med vägar om näten är parallella och inte knyts samman. Detta skulle innebära en katastrof för järnvägarna såvida man inte inför ett avgiftssystem som missgynnar vägtrafiken, en komplicerad åtgärd som faller utanför detta yttrandes ämne och vars resultat behöver studeras noggrant, inte bara när det gäller tillväxten utan även införandet i ytterområden, i öregioner och i andra områden som är mindre gynnade i kommunikationshänseende.

Man får inte glömma att en av järnvägens stora svagheter är dess bristande flexibilitet och därmed dess ofrånkomliga beroende av andra transportsätt, särskilt vägnätet.

Därför föreslår ReK att det skapas ett järnvägsnät som är anslutet till och samverkar med vägnätet, och även med andra transportsätt.

Denna reflexion leder till nästa fråga, nämligen att en järnväg utan intermodala terminaler förlorar en stor del av sin funktionalitet.

I slutet av den nya artikel 5 c står följande: "inbegripet åtgärder som rör intermodala terminaler". De nuvarande flaskhalsarna beror till stor del på ett förlegat synsätt: att man med terminaler för integration av olika transportsätt avser begränsade anläggningar med ensidig inriktning.

ReK rekommenderar integrerade logistikterminaler med allt som krävs i form av tjänster och utrustning. De skulle kunna ingå som en grundläggande del av transportnätet och fungera som stormoduler för byte av transportmedel. De skulle kunna utnyttja de nya intelligenta transportsystemen, som underlättar förvaltningen. Detta är enda sättet att minimera de intermodala transportsättens främsta nackdel, omlastningen, en betydande olägenhet som hittills har hindrat införandet men som skulle kunna minskas genom dessa intermodala logistikterminaler.

För att dessa infrastrukturer skall fungera optimalt bör man mynta ett nytt uttryck för transportsystemen: "de intermodala transporternas driftskompatibilitet".

ReK anser att de lokala och regionala myndigheterna måste ges en ledande roll när det gäller att inrätta och förvalta dessa terminaler. Terminalernas läge och funktionssätt får nämligen stor betydelse för lokal och regional fysisk planering.

1.1.2. Prioriteringar som kvarstår

ReK välkomnar det faktum att utbyggnad av infrastrukturer för att kunna knyta samman öar, inlandsområden, randområden och regioner i gemenskapens yttersta randområden fortfarande prioriteras, och hoppas att denna prioritering verkligen skall beaktas och stödjas.

Påpekas bör även att ny infrastruktur som kan ge regioner i gemenskapens yttersta randområden och öregioner direktförbindelse med det transeuropeiska transportnätet inte bara utgör en verklig garanti för en reell rörelsefrihet för personer och varor inom EU. Den bör också stödjas som en strategisk länk mellan Europa, angränsande länder och öregioner. Ur den synvinkeln utgör öregionerna en unik strategisk möjlighet för EU att utveckla en politik för kontakter med Medelhavsländerna.

I detta sammanhang ger ReK sitt tveklösa stöd till ändringen av artikel 5 b, eftersom den nya innebörden är att det inte räcker att prioritera tillgängligheten till denna grupp av regioner, utan att man snarare skall prioritera att göra dem till knutpunkter i det transeuropeiska transportnätet. Det är rimligt att man i de regioner som missgynnas av sin avsidets belägenhet gör stora ansträngningar för att på bästa möjliga sätt förbinda dem med resten av EU:s territorium.

I ett annat sammanhang återfinner man även den främsta prioriteringen i den gamla texten, dvs. att undanröja flaskhalsar genom att förbättra driftskompatibiliteten mellan de stora lederna, färdigställa länkar som saknas, särskilt på de gränsöverskridande avsnitten, och bygga ut förbindelser och större förbindelselänkar.

I detta sammanhang vill ReK betona att man visserligen måste åtgärda transportnätets flaskhalsar genom att optimera nätets kapacitet, men att man för den skull inte får förbise situationen i många regioner som lider av svårtillgänglighet och kräver ett snabbt genomförande av artikel 154.1 i fördraget, där det slås fast att regionala och lokala samhällen i full utsträckning skall få utnyttja fördelarna med ett område utan inre gränser, genom att det upprättas ett transeuropeiskt nät. De konkurrensfaktorer som hotas av flaskhalsar förtjänar visserligen gemenskapens uppmärksamhet, men i minst lika hög grad måste man uppmärksamma den ekonomiska och sociala sammanhållningen, som blir ofullständig om alla regioner inte är tillgängliga. Detta gäller särskilt de regioner som har de mest akuta behoven.

ReK betonar att riktlinjerna för transportnätet på ett rättvist sätt skall omfatta såväl problem med trafikstockningar i Europas kärnområden som en bättre koppling av gemenskapens randområden till den inre marknaden.

ReK vill upprepa en rekommendation från tidigare yttranden, nämligen att det utarbetas en ny "karta över interregional tillgänglighet", för att avhjälpa de brister i tillgänglighet som många regioner lider av och som utgör ett hinder för en effektiv och harmonisk utveckling av den inre marknaden, så att man uppnår en miniminivå av tillgänglighet för alla delar av EU:s territorium (en nivå som kan mätas med objektiva tids- och kostnadsindikatorer).

ReK föreslår att de lokala och regionala myndigheternas delaktighet i byggandet av infrastruktur skall öka, och att man vid nästa översyn av riktlinjerna studerar former för samarbete med regionerna vid utformningen av lokala och regionala anslutningar till transportnätet. Avsaknad av sådana anslutningar bidrar ofta till dagens problem med trafikstockningar.

Dessa regionala och lokala nät som utgör länkar till huvudnätet är också flaskhalsar som måste lösas.

Det är välkommet att utvecklingen av intelligenta transportsystem prioriteras och att man går ett steg längre i denna riktning genom att stödja driftskompatibiliteten inom gemenskapens territorium.

ReK håller även med om att det är oundgängligt att införliva miljödimensionen i utformningen av nätet, det vill säga att det är absolut nödvändigt att införa korrigeringsåtgärder för att minimera de eventuella miljöeffekterna av projekt som valts ut på grund av sin relevans för europeiska transporter.

1.1.3. Prioriteringar som bör läggas till

ReK föreslår att man omprövar beslutet att lyfta ut den prioritering som ingår i beslut nr 1692/96/EG beträffande "upprättande och iordningställande av förbindelsepunkter för samtrafik och anordningar för överföring av gods mellan olika transportslag".

Tidigare i denna text har det talats om den stora nyttan med dessa logistikterminaler och att transportnätet skulle fungera sämre om de inte fanns. Ett tillräckligt stort och vittförgrenat nät med intermodala terminaler behövs, särskilt som det gäller att främja godstrafik på järnväg.

ReK vill markera sitt intresse för att transportsäkerhet skall prioriteras. I det stycke som handlar om främjande av intelligenta transportsystem talas det om säkerhet, men säkerheten bör betraktas som en nyckelfaktor att prioritera redan under inrättandet och utvecklingen av infrastrukturerna. Säkerhetsproblemen inom det transeuropeiska transportnätet har förvärrats på senare år i och med att trafikstockningar förekommer på allt fler platser och att det saknas tillräcklig infrastruktur på många av nätets sträckor.

1.2. Kommentarer om specifika projekt

ReK välkomnar förteckningen över konkreta projekt i bilaga III. Projekten motiveras väl och är genomförbara, och samtliga projekt är av otvivelaktig betydelse för att utveckla transportnätet i önskad riktning.

Det är glädjande att förbättrad farbarhet på Donau mellan Vilshofen och Straubing ingår bland de specifika projekten. Vi förespråkar emellertid samtidigt att flodtrafiken på Donau öster om Wien förbättras, eftersom kommittén länge har insisterat på att detta transportsätt skall stärkas.

ReK välkomnar även att det globala systemet för radionavigering och positionsbestämning med satellit (Galileo) ingår i förteckningen, och att ny teknik som understödjer transporter därmed främjas på ett effektivt sätt.

Kommittén skulle dock önska att man beaktar vilka krav som finns på åtgärder för att göra lokala och regionala myndigheter delaktiga i utformning och byggande av infrastruktur.

Det är beklagligt och oroväckande att inledandet av de projekt som utformades 1996 har försenats. ReK efterlyser lösningar som gör det möjligt att underlätta de förfaranden som krävs för att projekten skall kunna genomföras. Förseningarna beror till stor del på att de regionala myndigheterna inte har deltagit i utvecklingen, vilket har lett till kontroverser och ett samhälleligt motstånd som EU-myndigheterna och de nationella myndigheterna har haft mycket svårt att hantera. De lokala och regionala myndigheternas medverkan kan och bör bidra till att lösa konflikterna, i och med att dessa myndigheter befinner sig närmast medborgarna.

1.3. *Kommentar om de övriga ändringarna*

ReK ser positivt på den text som skall ersätta artikel 8 om miljön, eftersom medlemsstaterna där görs ansvariga för genomförandet av exakta miljökonsekvensbedömningar, när direktiv 2001/42/EG som innehåller de relevanta bestämmelserna väl har börjar gälla.

Eftersom de lokala och regionala myndigheterna bäst känner till den lokala miljön, bör de delta aktivt i bedömningsprocesserna och om så krävs vidta korrigeringsåtgärder.

Kommittén anser att ändringarna i artiklarna 9, 10, 11, 13 och 18 är lämpliga. Den uppräknade av järnvägsnätets egenskaper som görs i artikel 10.4 kunde dock ha strukturerats bättre och innehåller överraskande inslag i första strecksatsen (där godstrafiken inte längre omnämns), tredje strecksatsen (i vilken det införs en formulering om särskilda stambanor för godstrafik) och sjätte strecksatsen, där formuleringen om samtrafik mellan järnvägsnätet och andra transportsätt utgår.

Slutligen är ReK mycket positiv till ändringen av artikel 18, i vilken kommittén för utbyte av information och rapportering får det mer passande namnet kommittén för övervakning och översyn av riktlinjerna, även om de uppgifter som namnbytet antyder inte helt klart framgår av artikeln.

Kommittén vill också föreslå att man skall överväga att ta med en företrädare för ReK i kommittén för övervakning. Därigenom skulle man kunna ta del av städernas och regionernas synpunkter på de många olika aspekterna av transportnätets framtid.

2. **Rekommendationer**

ReK skulle vilja se följande ändringar i förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1692/96/EG om gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet.

2.1. *Rekommendationer rörande skälen i beslut nr 1692/96/EG*

Lägg till följande skäl (2)a:

"I enlighet med Maastrichtfördraget skall det transeuropeiska transportnätet bidra till att förbättra den ekonomiska och sociala sammanhållningen och de perifert belägna regionernas och öregionernas tillgänglighet samt en hållbar hantering av trafikströmmarna längs de europeiska transitaxlarna. Nätet bör ha en uppläggning och ett genomförande som anknyter till programuppläggningen för strukturfonderna, mål 1 och 2 och Interreg samt med utvecklingsplaneringen i europeiskt perspektiv (ESDP)."

Lägg till följande skäl (5)a:

"TEN-T bör vara ett av verktygen för att driva en ambitiös sjöfartspolitik som kan främja sjötransporter över korta distanser, i linje med rekommendationerna i kommissionens vitbok. Syftet bör också vara att göra det möjligt att i full utsträckning integrera de europeiska vattenvägarna i världshandelns flöden genom att stimulera sjötransporter över medellånga och längre distanser."

2.2. *Rekommendationer rörande artikel 3 i beslut nr 1692/96/EG*

ReK anser att riktlinjerna i artikel 3 i beslut 1692/96/EG bör ändras ytterligare genom tillägg av en ny punkt 4 med följande lydelse:

"4. De intermodala logistikterminaler som behövs för att verkligen integrera de olika transportsätten, infrastrukturerna, utrustningen och de tillhörande tjänsterna samt regionala och lokala anslutningar."

2.3. *Rekommendationer rörande artikel 5 i beslut 1692/96/EG*

— Punkt a

Kommittén föreslår följande lydelse:

"a) skapande och utbyggnad av förbindelser och större förbindelselänkar som krävs för att undanröja flaskhalsar, färdigställa länkar som saknas, särskilt på de gränsöverskridande avsnitten eller förbindelserna med isolerade regioner, och förbättra driftskompatibiliteten mellan de stora lederna, samtidigt som hänsyn tas till säkerheten,"

— Punkt b

Kommittén föreslår följande lydelse:

"b) skapande och utbyggnad av infrastrukturer för att kunna knyta samman öar, inlandsområden, randområden och regioner i gemenskapens yttersta randområden med gemenskapens centrala regioner och med varandra för att främja en välavvägd utveckling av gemenskapens territorium med många centra, samtidigt som man tar vederbörlig hänsyn till ekologiskt känsligare områden,"

— Punkt d

Kommittén föreslår följande lydelse:

"d) skapande av järnvägsinfrastruktur för att säkra förbindelser med hamnar i syfte att främja längre sjötransporter, närsjöfart och sjöfart på inre vattenvägar,"

— Punkt e

Kommittén föreslår följande lydelse:

"e) åtgärder för att knyta samman järnvägs-, sjö- och lufttransporter, inbegripet järnvägs- och sjöförbindelser till flygplatser samt den infrastruktur

och utrustning som krävs för luft-, sjö- och järnvägstransporttjänster, under förutsättning att de geografiska särdragen medger det"

— Lägg till en ny punkt i artikel 5 med följande lydelse:

"utformning och utveckling av intermodala logistikterminaler både för infrastruktur, utrustning och tillhörande tjänster samt lämpiga anslutningar till regionala och lokala nät."

2.4. *Rekommendationer rörande artikel 10 i beslut 1692/96/EG*

Ändra lydelsen i artikel 10 enligt följande:

"Punkt 4. Nätet

— spelar en viktig roll i fjärtrafiken för persontrafik och godstrafik,

— främjar samtrafik med nät inom övriga transportsätt, framför allt luftfart, sjöfart och trafik på inre vattenvägar,

— underlättar anslutning till regionala och lokala järnvägsnät,

— spelar en viktig roll för kombinerade transporter främst genom intermodala logistikterminaler,

— främjar godstransporter genom identifiering och utveckling av stambanor som kompletterar och utgör ett alternativ till vägtransporter, och genom att ge godståg prioritet i vissa järnvägskorridorer,

— återspeglar även områdets egna utvecklingsmål och bidrar till att uppnå dessa."

Lägg också till följande strecksats i slutet av artikel 10.4:

"— erbjuder ett ekologiskt mervärde i förhållande till det transeuropeiska vägnätet."

Ändra artikel 10.6 enligt följande:

"6. Nätet inbegriper de infrastrukturer och den utrustning som gör det möjligt att integrera järnvägs-, sjö- och lufttransporttjänster."

2.5. *Rekommendationer rörande artikel 13 i beslut nr 1692/96/EG*

Kommittén föreslår följande komplettering i artikel 13.3:

"1. Det transeuropeiska flygplatsnätet består av flygplatser som är belägna på gemenskapens territorium, är öppna för kommersiell flygtrafik och uppfyller kriterierna i bilaga II. Dessa flygplatser skall klassificeras olika beroende på omfattning och slag av trafik som de ombesörjer samt vilken funktion de fyller i nätet. De möjliggör en utveckling av flygförbindelserna och samtrafikförmågan mellan flygtransporter och övriga transportslag. För att dessa mål skall kunna uppfyllas är det nödvändigt att de regionala myndigheterna deltar i förvaltningen av flygplatserna.

2. (ingen ändring)

3. Internationella knutpunkter och gemenskapsknutpunkter skall där det är lämpligt gradvis anslutas till

järnvägsnätets höghastighetslinjer. Nätet inbegriper de infrastrukturer och den utrustning som gör det möjligt att integrera järnvägs-, sjö- och lufttransporttjänster."

2.6. *Rekommendationer rörande artikel 18 i beslut nr 1692/96/EG*

Artikel 18.2 bör ändras enligt följande:

"2. Vid kommissionen skall en kommitté för det transeuropeiska transportnätet, nedan kallad 'kommittén', inrättas. Den skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och en företrädare för städer och regioner som föreslagits av Regionkommittén, och den skall ha en företrädare för kommissionen som ordförande. Kommittén skall ansvara för uppföljning och analys av översynen av riktlinjerna för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet samt utbyte av information om de planer och program som medlemsstaterna anmäler och om alla frågor som gäller utbyggnaden av det transeuropeiska transportnätet."

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- ”Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet – Åtgärdsprogram avseende skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum”,
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ramen för skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum”,
- ”Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum”,
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet”,
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om planering och användning av det gemensamma europeiska luftrummet”, och
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om kompatibiliteten hos det europeiska nätet för flygledningstjänst”

(2002/C 278/04)

BAKGRUND

”Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet – Åtgärdsprogram avseende skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum” och ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ramen för skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum” (KOM(2001) 123 slutlig – 2001/0060 COD).

”Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum”, ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet”, ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om planering och användning av det gemensamma europeiska luftrummet”, och ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om kompatibiliteten hos det europeiska nätet för flygledningstjänst” (KOM(2001) 564 slutlig – 2001/0235–0237 COD).

Rådets beslut av den 15 november 2001 att i enlighet med artikel 80 andra stycket i EG-fördraget rådfråga ReK i ärendet.

Presidiets beslut av den 12 juni 2001 att ge utskott 3 – transeuropeiska nät, transporter, informationssamhället – i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet.

Det utkast till yttrande (CdR 4/2002 rév.) som utskottet för territoriell sammanhållningspolitik ⁽¹⁾ antog den 5 mars 2002 (föredragande: Bob Verburg, ledamot av provinsstyrelsen i Noord-Holland, NL–PPE).

Utgångspunkter

Skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum skulle underlätta en säker och effektiv luftfart i det högre luftrummet.

Det stora antalet förseningar inom flygtrafiken under senare år visar att luftfartens effektivitet måste förbättras omgående, samtidigt som man måste bevara högsta möjliga säkerhetsnivå. Det är en förutsättning för att det europeiska luftfartssystemet skall kunna uppfylla de kvalitetskrav som med nödvändighet måste ställas för att Europas och de europeiska regionernas ekonomiska konkurrensposition skall kunna säkerställas och eventuellt förbättras.

För att kunna genomföra de förbättringar som efterlyses är det bland annat nödvändigt att förbättra flyglinjernas kapacitet i de högre luftlagren och göra flygtrafiken effektivare.

⁽¹⁾ Ny organisation för ReK:s utskott och deras ansvarsområden sedan den 6 februari 2002.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

1. Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens förslag. Ett Europa utan inre gränser bör i alla händelser kunna möjliggöra obehindrad rörlighet för personer och varor även i luften. De allvarliga förseningarna inom luftfarten får negativa ekonomiska och miljöhygieniska följder för flygplatserna och de kringliggande regionerna. Kommittén ser kommissionens förslag som nödvändiga inslag i de åtgärder som absolut måste vidtas för att man skall kunna komma till rätta med problemen. Kommittén anser att följande tre förslag bör användas som riktlinjer under kommande faser av utvecklingen av de föreslagna åtgärderna.

- Att bevara och om möjligt öka säkerheten.
- Att öka luftfartssystemets kapacitet.
- Att förbättra effektiviteten för att bland annat underlätta efterlevnaden av de miljöhygieniska föreskrifterna för luftfarten.

2. Kommittén anser att användningen av det högre luftrummet bör rationaliseras. Flygledningstjänstens verksamhet bör organiseras på ett sådant sätt att man kan minska antalet luftledningscentra avsevärt och harmonisera lagstiftningen. När det gäller samordningen av civilt och militärt bruk av luftrummet anser kommittén att man för att uppnå bästa möjliga resultat bör utgå från krav som de båda sektorerna måste fastställa beträffande konkreta användningsmöjligheter. Generellt, och i synnerhet i detta sammanhang, gäller att det gemensamma europeiska luftrummet inte kan förverkligas förrän nuvarande institutionella och organisatoriska hinder har avlägsnats. Kommittén uppmanar Europeiska rådet att vidta åtgärder i detta avseende.

3. Kommittén anser att oberoende och effektiv lagstiftning är en grundförutsättning för ett säkert och effektivt utnyttjande av luftrummet. När det gäller att förbättra effektiviteten ställer sig kommittén bakom gemenskapens anslutning till Eurocontrol eftersom detta bidrar till att lagstiftande beslut

snabbt får full rättsverkan i medlemsstaterna. För att säkerställa oavhängighet hävdar kommittén att ansvaret för lagstiftning, genomförande och kontroll måste delas upp mellan olika instanser i enlighet med allmänt gällande förvaltningsprinciper.

4. Kommittén är övertygad om att det gemensamma europeiska luftrumets framgång i stor utsträckning kommer att vara beroende av de konkreta åtgärder som vidtas på basis av de föreslagna förordningarna. För att uppnå ett lyckat resultat är det viktigt att man under utformningen av åtgärderna tar hänsyn till alla funktionskrav och önskemål. Kommittén rekommenderar därför att man samråder med de olika branschorganisationerna. På så sätt kan Airport Regions Conference tillvarata intressena hos de regionala myndigheter som har en flygplats inom sin jurisdiktion. Airport Regions Conference (ARC) bör erkännas som språkrör tillsammans med de regionala myndigheterna. Regionala och lokala myndigheter bör garanteras medverkan i planeringen av flygplatser.

5. Kommittén föreslår att man i skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum skall ta hänsyn till de särskilda kraven från randområdena och öregionerna, för vilka avståndet till de viktigaste stads- och näringslivscentrumen utgör ett stort hinder för utveckling. Framför allt rekommenderar kommittén åtgärder för att garantera ett bättre funktionssätt och större kostnadseffektivitet i förbindelserna mellan regionernas transportknutpunkter och näringslivscentrumen samt centrumen för ekonomiska, sociala och institutionella förbindelser, när detta är möjligt och även som ett undantag till de allmänna programmen.

6. Kommittén betonar att förverkligandet av det gemensamma europeiska luftrummet måste präglas av stor handlingskraft. Kommittén uppmanar samtliga berörda instanser i alla medlemsstater att bidra till att förverkliga det gemensamma europeiska luftrummet före utgången av 2004. Gemenskapens anslutning till Eurocontrol bör ske redan under 2002 ⁽¹⁾.

(1) Vid toppmötet i Barcelona den 15–16 mars uttalade sig Europeiska rådet i linje med detta.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om beviljande av ekonomiskt gemenskapsstöd till förbättring av godstransportsystemets miljöprestanda"

(2002/C 278/05)

BAKGRUND

Vitboken från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om den gemensamma transportpolitiken fram till 2010 (KOM(2001) 370 slutlig).

Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om beviljande av ekonomiskt gemenskapsstöd till förbättring av godstransportsystemets miljöprestanda (KOM(2002) 54 slutlig).

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för territoriell sammanhållningspolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Rådets beslut av den 21 februari 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Regionkommitténs yttrande om "Intermodalitet och intermodal godstransport i Europeiska unionen. Godstransport på systemnivå" (KOM(97) 243 slutlig) (CdR 398/98 fin) ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Transeuropeiska transportnätet – 1998 års rapport för genomförande av riktlinjerna och framtida prioriteringar" (KOM(98) 614 slutlig) (CdR 60/1999 fin) ⁽²⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Sammanhållning och transport" (KOM(98) 806 slutlig) (CdR 390/1999 fin) ⁽³⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg" (KOM(1999) 617 slutlig) (CdR 94/2000 fin) ⁽⁴⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Den gemensamma transportpolitiken fram till 2010: Vägval inför framtiden" (KOM(2001) 370 slutlig) (CdR 54/2001 fin) ⁽⁵⁾.

Plenarförsamlingens beslut av den 13 mars 2002 att utse Claude du Granrut till huvudföredragande med uppdrag att utarbeta ett yttrande i denna fråga, i enlighet med artikel 40.2 i Regionkommitténs arbetsordning.

Det utkast till yttrande (CdR 103/2002) som utarbetats av huvudföredraganden Claude du Granrut (ledamot av regionfullmäktige i Picardie och biträdande borgmästare, F-PPE).

Utgångspunkter

Transporterna spelar en mycket viktig roll för den lokala och regionala utvecklingen och planeringen i hela Europa, både när det gäller infrastruktur och utbud av tjänster.

Det krävs att man samarbetar på samtliga förvaltningsnivåer – såväl på gemenskapsnivå som på nationell, regional och lokal nivå – för att utveckla transportpolitiken. Man bör dock ta hänsyn till subsidiaritetsprincipen och till att de lokala och regionala myndigheterna är den myndighetsnivå som ligger närmast medborgarna.

⁽¹⁾ EGT C 198, 14.7.1999, s. 21.

⁽²⁾ EGT C 293, 13.10.1999, s. 9.

⁽³⁾ EGT C 226, 8.8.2000, s. 22.

⁽⁴⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 22.

⁽⁵⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 51.

Godstransporterna är av grundläggande betydelse för den europeiska integrationen och för den ekonomiska och sociala utvecklingen i regionerna.

Gemenskapen har inga befogenheter på den fysiska planeringens område, men kommissionen kan föreslå "mjuka" politiska insatser med klart positiv effekt på miljön och den hållbara utvecklingen.

I enlighet med Amsterdamfördraget skall EU integrera miljöskyddskraven i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik i syfte att främja en hållbar utveckling.

Erfarenheterna från PACT-programmet 1997–2001, som skulle stimulera till en ökad användning av kombinerade transporter genom att ekonomiskt stödja marknadsbaserade nyskapande åtgärder inom den sektorn.

De positiva miljöeffekterna och minskningen av koldioxidutsläpp till följd av PACT-programmets åtgärder.

Projekten för driftskompatibilitet på transportområdet måste erbjuda olika tekniska lösningar, en nyskapande trafikplanering, lösningar avseende tjänsteutbudet samt en kombination av allt detta för att få effekter på godstransportmarknaden.

Det krävs en effektivare och påtagligare spridning av åtgärder av den typ som vidtagits inom ramen för PACT-programmet.

De transportsätt som kan komma ifråga i ett program avsett att minska vägtrafikstockningarna är järnväg, närsjöfart och inre vattenvägar.

Med hänsyn till de positiva erfarenheterna från PACT-programmet bör gemenskapen förfoga över ett instrument för att bekämpa vägtrafikstockningar och åstadkomma en godstrafikomställning från väg till närsjöfart, järnväg och inre vattenvägar.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

1. Inledning

- Regionkommittén stöder en ny gemensam godstransportpolitik som bygger på intermodalitet samt järnväg, närsjöfart och inre vattenvägar, och som kommer att vara ett viktigt led i bekämpningen av trafikstockningar och lyfta fram betydelsen av säkra och kvalitativa tjänster.
- Regionkommittén ställer sig positiv till det nya Marco Polo-programmet som skall stödja kombinerade transporter. Programmets allmänna målsättning är att åstadkomma en godstrafikomställning från väg till andra mer miljövänliga transportsätt som järnväg, närsjöfart och inre vattenvägar.
- Regionkommittén tar med intresse del av programmets tre huvudområden:
 - Det första målet är knutet till de initiativ som härrör från aktörerna på logistikmarknaden. Tonvikten kommer att läggas på startbidrag till företag som tillhandahåller nya tjänster som är långsiktigt bärkraftiga och leder till en betydande modal överföring från vägtrafiken till övriga transportsätt, utan att nödvändigtvis vara tekniskt innovativa. Det ekonomiska stödet kommer att begränsas till perioden för lansering av tjänsterna och är avsett att minska den risk som en sådan satsning innebär.
 - Det andra målet avser marknadsåtgärder som fungerar som en katalysator för strukturförändringar. De är inriktade på att komma till rätta med för gemenskapen viktiga strukturella hinder på gods-transportmarknaden vilka hindrar marknaden från att fungera väl eller hämmar närsjöfartens, järnvägens och de inre vattenvägarnas konkurrenskraft, eller hindrar transportkedjor, där dessa transportsätt ingår från att fungera ordentligt. Dessa åtgärder kan omfatta införande av höghastighetsleder till sjöss eller höghastighetståg för godstrafik, tjänster för transport via inre vattenvägar samt reserver med intermodal lastningsutrustning som klarar de tre transportsätten.

- Det tredje målet innefattar åtgärder på godslogistikmarknaden i syfte att främja samarbete inom den fragmenterade och komplexa sektorn för intermodala transporter för att metoder och förfaranden inom branschen skall kunna ändras så att de berörda företagens kommersiella resultat och miljöprestanda kan förbättras. Det kan även röra sig om kompletterande åtgärder som projektövervakning, utvärdering eller insamling och analys av statistik.

Samtliga åtgärder måste inbegripa minst två medlemsstaters territorium eller minst en medlemsstats och ett kandidatlands eller tredje lands territorium.

De tre åtgärdstyperna hänger ihop med varandra och bör ge positiva effekter på det intermodala transportsystem som skall införas. De bör även bidra till att övervinna de handelshinder som kan tänkas uppstå.

Den beräknade budgeten för perioden 2003–2007 uppgår till 115 miljoner EUR, dvs. ett årligt anslag på i genomsnitt 23 miljoner EUR.

Marco Polo-programmet ter sig som ett nytt koncept för att förbättra godstransportsystemets miljöprestanda.

Om inga åtgärder vidtas kommer väggodstransporterna i EU att öka med ca 50 % fram till 2010. Det skulle innebära ytterligare trafikstockningar, föroreningar och olyckor. Samhällets kostnad för dessa extra 12 miljarder tonkilometer har beräknats till mer än 3 miljarder EUR om året.

För att bibehålla det fördelningsförhållande mellan godstransportsätten som rådde 1998 måste järnvägen, närsjöfarten och de inre vattenvägarna absorbera ökningen på 12 miljarder tonkilometer per år och vända den nuvarande trenden. Däri ligger utmaningen för EU:s godstrafik.

Marco Polo-programmets mål är alltså att överföra en godsvolym som motsvarar den förväntade ökningen av den internationella godstrafiken på väg till andra transportsätt. Det skall stödja de viktigaste transportpolitiska initiativen fram till 2010, och bör sålunda vara i kraft till dess. Programmet måste vara flexibelt, så att det kan anpassas till oförutsedda marknadstrender.

Genomförandet av Marco Polo-programmet bör ge samhället kostnadsbesparingar. Samhällskostnaden för intermodal godstransport i enlighet med förslagen i Marco Polo-programmet är när det gäller olyckor normalt 60–80 % lägre och när det gäller koldioxidutsläpp 40–65 % lägre än för vägtransport. Sammantaget är samhällskostnaden för intermodal transport 33–72 % lägre än för vägtransport.

2. Allmänna synpunkter på Marco Polo-programmet

2.1. Regionkommittén stöder målsättningarna i Marco Polo-programmet som avser att "förbättra godstransportsystemets miljöprestanda i gemenskapen". Vi hoppas att det kommer att ge resultat såväl på miljöområdet som när det gäller den ekonomiska dynamiken i EU, och att det följaktligen även får positiva återverkningar i regionerna.

2.2. Vid granskningen av metoderna för att genomföra Marco Polo-programmet har Regionkommittén kunnat upptäcka vissa brister i förhållande till behoven när det gäller vilka transportsätt som bör prioriteras, järnvägen, de inre vattenvägarna och närsjöfarten, den logistiska planeringen av deras driftskompatibilitet, de tjänster som bör inrättas och till och med skapandet av nya yrken. Vi vill därför framhålla transporterens, och särskilt de intermodala plattformarnas, betydelse för den regionala och interregionala utvecklingen, och följaktligen vikten av att beakta projekt som initieras av de regionala myndigheterna och/eller associerade organ.

2.3. Enligt Regionkommittén bör det "öppna, objektiva och tydligt avgränsade stödet" stå i relation till de samhällsbesparingar som gjorts tack vare att man utnyttjat transportsätt som är mindre skadliga för miljön, vilket ligger i linje med kommissions tillvägagångssätt i förslaget till förordning om stöd för samordning av transporter.

2.4. Enligt beräkningsmetoden som tar hänsyn till olyckor, buller, föroreningar, klimatrelaterade kostnader (koldioxidutsläpp), infrastruktur och kapacitetstak, men däremot inte tar med mark- och vattenföroreningar eller markanvändning, är resultatet ett bidrag på en EUR för överföring av 500 tonkilometer från vägtransporter (vilket skall justeras i enlighet med den effektiva minskningen av de externa kostnaderna vid nyttjande av järnväg, närsjöfart och inre vattenvägar). Metoden förefaller relativt godtycklig och vinsten tycks mycket lägre än den teoretiska externa kostnadsbesparingen när det gäller de olika transportsätten.

Regionkommittén är av uppfattningen att kommissionens åtgärder när det gäller de externa kostnaderna är ett första positivt steg på ett område där det råder starka motsättningar. Vi anser att det är viktigt att stödja detta tillvägagångssätt och uppmuntra kommissionen att frigöra ytterligare medel för att gynna trafikomställningspolitiken, antingen direkt genom en ökning av budgeten för Marco Polo-programmet eller indirekt genom att stödja medlemsstaterna genom en anpassning av gällande bestämmelser för statsstöd.

2.5. Regionkommittén är medveten om att de praktiska affärs- och driftsrelaterade handelshinder som fortfarande kvarstår för alternativen till vägtransporterna måste bort om godstransportmarknaden skall kunna utveckla hela sin potential. För att kunna erbjuda högkvalitativa intermodala godstransportkedjor måste de olika transportsättens brister kompenseras.

2.6. I syfte att optimera kombinationen järnväg/sjötransporter och/eller inre vattenvägar/närsjöfart framhåller Regionkommittén behovet av nödvändig utrustning för en rationell användning av dessa transportsätt utan omlastning.

2.7. Regionkommittén anser att åtgärderna inte bör stanna vid denna nödvändiga trafikomställning, utan även förse transport- och logistiksektorn med medel och ramar för att ta itu med de strukturella problem som utgör hinder på transportmarknaden och för att förbättra transporterens miljöprestanda.

2.8. Regionkommittén vill i detta sammanhang, liksom i sitt tidigare yttrande om driftskompatibilitet hos det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg⁽¹⁾, påpeka att om man inom godstrafiken vill uppnå jämvikt mellan olika transportsätt och främja användningen av mer miljövänliga transportsätt med lägre energiförbrukning och externa kostnader, måste harmonisera de olika järnvägssystemens informations- och telematiksystem och utnyttja all ny teknik som kan förbättra driftskompatibiliteten mellan de nationella transportnäten.

För att säkerställa ett konkurrenskraftigt intermodalt transport-system anser Regionkommittén att det är viktigt att utforma en gemensam uppläggning av ett intermodalt elektroniskt realtidsinformationssystem så att kunderna kan få löpande information om var godset befinner sig i transportledet.

En analys av transporterna via järnväg, närsjöfart och inre vattenvägar, av den gemensamma marknaden för intermodala

terminaler och av informationstekniken visar att den lagstiftning som reglerar tillträdet till godstrafikmarknaden bör revideras kraftigt och förbättras.

2.9. Regionkommittén föreslår att kommissionen förenklar förutsättningarna för att skapa ett nytt yrke som transport-samordnare, med uppgift att organisera en integrerad gods-transport oavsett transportsätt, och att man standardiserar containrarna och växelflaken så att omlastning kan ske utan svårigheter från ett transportsätt till ett annat.

2.10. Regionkommittén konstaterar att det i dag inte finns några exakta uppgifter eller kunskaper om vilken fördelning mellan transportsätten som är idealisk ur makroekonomisk och samhällelig synvinkel.

2.11. Mot denna bakgrund – och med tanke på att det finförgrenade vägnätet, som ger vägtransporterna fördelen att kunna frakta varorna ända fram till såväl företagens som privatpersoners dörr, och som säkerställer de alternativa transportsättens slutetapp – ifrågasätter Regionkommittén det kloka i att helt utelämna vägtransportsektorn i Marco Polo-programmet, särskilt när det gäller katalysatoråtgärderna. Vägtransporter skulle kunna integreras i Marco Polo-programmet i följande fall:

— Om de svarar för de alternativa transportsättens slutetapp.

— Om de är kopplade till ro/ro-sjötransporter (färja) eller ett system för transport av vägfordon på järnväg ("rullande landsväg").

2.12. Regionkommittén påpekar att ett av målen med transportpolitiken är att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan olika regioner och att minska eftersläpningen i de minst gynnade regionerna. ReK beklagar att detta mål inte nämns i Marco Polo-programmet. I kommissionens förslag nämns över huvud taget inte användningen av sekundära järnvägsnät eller deras betydelse för den lokala ekonomin. Inre vattenvägar tas upp, men man nämner inte detta transportsätts potentiella betydelse för de berörda regionerna och städerna.

2.13. Regionkommittén påpekar att transportsektorn spelar en viktig roll när det gäller att gynna ekonomisk utveckling inom ett geografiskt område, oavsett om det rör sig om en eller flera regioner, och att det därför borde vara av grundläggande betydelse att söka integrera regionala utvecklingsprojekt med det mest lämpliga intermodala transportsystemet.

⁽¹⁾ CdR 94/2000 fin.

I detta sammanhang oroar sig Regionkommittén för tendensen att nya, prioriterade intermodala transportsätt införs på sträckor som korsar ekonomiskt sett redan starka regioner på bekostnad av isolerade eller avlägset belägna regioner, och vi anser att Marco Polo-programmet bör uppmärksamma detta.

2.14. När det exempelvis gäller inre vattenvägar vill Regionkommittén framhålla att intermodala plattformar, förbindelse-länkar eller knutpunkter som ger ett mervärde är viktiga för att de lättare skall kunna integreras i andra transportsätt och följaktligen också för lönsamheten. Man bör se till att dessa knutpunkter blir verkliga centrum för ekonomisk verksamhet, att de ger möjligheter till företagslokalisering på regional nivå och att de skapar sysselsättning.

2.15. Med hänsyn till dessa kompletterande åtgärder som krävs för att programmet skall nå resultat, den tekniska forskning som de förutsätter samt den försöksverksamhet som måste bedrivas, undrar kommittén sammanfattningsvis om programmets budget är tillräckligt stor.

3. Slutsatser och förslag

3.1. Artikel 1

Även om det i sammanhanget kan verka provokativt vill Regionkommittén framhålla att det finförgrenade vägnätet ofrånkomligen utgör ett alternativ och att det kanske är obetänksamt att inte ta hänsyn till detta i genomförandet av Marco Polo-programmet.

3.2. Artikel 4

Regionkommittén anser att lokala och regionala myndigheter som sammanför privata eller offentliga företag skall kunna begära gemenskapsstöd direkt från kommissionen till projekt som gäller planeringen av kollektiva transporttjänster.

3.3. Artikel 5

3.3.1. Beträffande järnvägstransporter ser Regionkommittén gärna att man förutom att fastställa en ny avgiftspolitik även underlättar transporter över gränserna och garanterar järnvägssäkerheten.

Regionkommittén konstaterar att godstransporter på järnväg inte kan nå sin fulla potential så länge som järnvägens främsta konkurrent, vägen, inte står för hela den kostnad vägtransporterna åsamkar samhället.

Dessutom fruktar Regionkommittén att den utveckling av godstrafiken på järnväg och de innovativa lösningar för trafikomställning som föreslås i Marco Polo-programmet bara gynnar nya operatörer på bekostnad av redan etablerade järnvägsoperatörer. De senare kan spela en viktig roll för att främja ett intermodalt transportsystem, och Marco Polo-programmet bör uppmuntra dem att göra detta på lämpligaste sätt.

ReK begär att man inrättar en europeisk järnvägsbyrå för att samordna redan etablerade järnvägsoperatörer.

3.3.2. Beträffande inre vattenvägar konstaterar Regionkommittén att de kommer att nå sin fulla potential när transporter till och från de inre vattenvägarna underlättas genom att kusthamnarnas logistiska plattformar är försedda med effektiv omlastningsutrustning. Kommittén rekommenderar också att kusthamnarnas möjligheter att ta hand om flodgående fartyg skall vara icke-diskriminerande, särskilt med avseende på vägtransporter.

Kommittén rekommenderar att man ger stöd till innovativa försök med multimodal tidtabellsbunden trafik som länkar samman de inre vattenvägarnas logistiska kedja. Kommittén fruktar dock att den brist på lastrum som skrotningsplanerna medför inte gör det möjligt att tillfredsställa speditörernas ökande efterfrågan på transport via inre vattenvägar. ReK rekommenderar därför att man stöder initiativ för att modernisera tonnaget och anpassa det till den nya trafiken, och att man gör insatser för att marknadsföra yrket bland ungdomar.

De inre vattenvägarna passar i dag för alla former av trafik med möjlighet att transportera stora mängder gods. För att på lämpligt sätt kunna tillgodose efterfrågan på transport av bulkbehållare och containrar, kemiska produkter eller farliga ämnen samt tung last är det viktigt att Europa förfogar över ett vattenvägnät för stora fartyg så att handeln mellan EU:s olika regioner kan fungera smidigare. Kommittén rekommenderar därför fortsatta infrastrukturinsatser för att bidra till detta nät.

Regionkommittén föreslår att man låter institutionella anpassningar (regelverk, tillgång till utrustning) åtfölja förbättringarna av infrastrukturen (segelfri höjd och djupgående, lastprofiler, inre plattformar) för att öka detta transportsätts genomsnittliga totala produktivitet.

3.3.3. I fråga om närsjöfart ställer sig Regionkommittén bakom hänvisningen till höghastighetsleder till sjöss och cabotage, dvs. de europeiska hamnarnas ekonomiska dynamik, oavsett om de är internationellt viktiga eller inte, med syfte att främja en rationell logistik och en smidig EU-handel utan omlastning.

3.4. Artikel 6

Regionkommittén påminner om att man måste se till att de nya intermodala transporter som Marco Polo-programmet skall främja inte bara byggs ut i välutvecklade regioner; tvärtom måste man gynna nya förbindelseleder som kan bidra till att integrera isolerade eller avlägset belägna regioner.

Regionkommittén vill betona vilken viktig roll som intermodala plattformar, förbindelseledar eller mervärdesskapande knutpunkter spelar för att utveckla verkliga ekonomiska kraftcentrum som kan stimulera till nyetablering på regional nivå och nya arbetstillfällen.

3.5. Artikel 7

Regionkommittén föreslår att Marco Polo-programmet skall stödja en harmonisering av de olika transportsättens informa-

tions- och telematiksystem och alla åtgärder som skulle kunna förbättra deras gränsöverskridande driftskompatibilitet.

Vidare föreslår kommittén att man utformar en gemensam upplägning av ett intermodalt elektroniskt realtidsinformationssystem så att kunderna kan få upplysningar om var godset befinner sig i transportledet. ReK föreslår också att man inrättar ett nytt yrke som transportsamordnare och att man standardiserar containrar och växelflak.

3.6. Artikel 8

Regionkommittén ser gärna att Marco Polo-programmet inkluderar åtgärder, även småskaliga sådana, som kan främja ett områdes ekonomiska utveckling. Som exempel kan nämnas de gränsöverskridande projektens "felände länkar" och "övertettade länkar" som gör det möjligt att skilja transittrafiken från den lokala trafiken.

3.7. Artikel 12

Regionkommittén betvivlar att programmets budget är tillräckligt stor i förhållande till målsättningarna.

Eftersom Marco Polo-programmet medför direkta och indirekta besparingar för samhället anser ReK att det ekonomiska stöd som beviljas bör stå i proportion till de förväntade besparingarna.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta Europeiska året för utbildning genom idrott 2004"

(2002/C 278/06)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta Europeiska året för utbildning genom idrott 2004 KOM(2001) 584 slutlig – 2001/0244 (COD).

Rådets beslut av den 23 november 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Artiklarna 13 och 149 i EG-fördraget.

Den förklaring om idrott som fogats till Amsterdamfördraget.

Kommissionens samrådsdokument "Den europeiska idrottsmodellen", november 1998.

Helsingforsrapporten om idrott, december 1999.

Uttalande från Europeiska rådet i Nice om idrottens särskilda kännetecken och dess sociala funktion i Europa (bilaga IV), december 2000.

Regionkommitténs yttrande om "Den europeiska idrottsmodellen" (CdR 37/1999 fin)⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Lika möjligheter för flickor och pojkar vid fritidsaktiviteter och särskilt vad gäller EU:s ungdoms- och idrottsprogram" (CdR 182/97 fin)⁽²⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Samspelet mellan ungdomsfostran och idrott – Ett förslag till gemenskapsåtgärder för främjande av motions- och idrottsutövningens positiva effekter i Europa" (CdR 222/96 fin)⁽³⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Memorandum om livslångt lärande" (CdR 19/2001 fin)⁽⁴⁾.

Regionkommitténs yttrande om en "Gemenskapsplan för stöd till kampen mot dopning inom idrotten" (KOM(1999) 643 slutlig) (CdR 22/2000 fin)⁽⁵⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 388/2001 rév. 2) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 22 mars 2002 (föredragande: Udo Mientus, ordförande för utskottet för federala frågor och Europafrågor i Niedersachsens delstatsparlament (D-PSE) och Susie Kemp, oppositionsledare i West Berkshire County Council (UK-PPE)).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

⁽¹⁾ EGT C 374, 23.12.1999, s. 56.

⁽²⁾ EGT C 64, 27.2.1998, s. 81.

⁽³⁾ EGT C 337, 11.11.1996, s. 60.

⁽⁴⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 36.

⁽⁵⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 63.

1. Allmänna kommentarer

1.1. Regionkommittén stöder kommissionens initiativ att utse 2004 till Europeiska året för utbildning genom idrott (i fortsättningen kallat Europaåret), i den mån skälig hänsyn tas till subsidiaritetsprincipen. År 2004 kommer att bli ett unikt tillfälle att fokusera på idrottens fostrande och sociala dimension vid en tidpunkt då massmedia i hög grad kommer att domineras av idrott i Europa på grund av olympiska spelen och fotbolls-EM 2004.

1.2. Kommittén anser att medverkan från lokala och regionala instansers sida i Europaåret är avgörande för att det skall bli en framgång. I subsidiaritetsprincipens anda skall de lokala och regionala myndigheternas roll under detta år respekteras, med hänsyn till deras närhet till medborgarna.

1.3. ReK menar att utnyttjande av de lokala och regionala nivåernas potential gör det möjligt för kommissionen att maximera verkan av Europaåret, mobilisera alla centrala aktörer (i detta fall utbildnings- och idrottsinrättningar) och engagera människor i alla åldrar, särskilt ungdomar.

1.4. De lokala och regionala myndigheterna har en unik position för att se till att man uppnår bredast möjliga uppslutning till gemenskapsinsatserna, med särskild inriktning på missgynnade grupper. Europeiska året för utbildning genom idrott bygger vidare på Handikappåret 2003 och innebär att utbildnings- och idrottspolitik för funktionshindrade främjas över hela Europeiska unionen under olympiadåret. De specifika punkterna i detta utkast till yttrande faller under två teman – Europaårets mål enligt kommissionen och alla påföljande projekt och åtgärder där lokala och regionala instanser bör vara engagerade.

2. Europaårets mål

2.1. Regionkommittén anser att 2004 blir ett utmärkt tillfälle att hylla idrottens unika värde för det europeiska samhällslivet. Europaåret bör komplettera fokuseringen på toppnivåidrotten och dess konkurrens och kommersialisering genom att anlägga ett bredare synsätt med betoning på all idrott som binder samman EU:s medborgare.

2.2. Det är särskilt angeläget att tonvikt läggs på betydelsen av att enskilda frivilliga skänker sin fritid till andra. Detta är särskilt viktigt i fattigare områden, där det frivilliga stödet för klubbar kan vara mindre än i rikare områden. Regionkommittén föreslår att man i och med Europaåret fokuserar på de mest innovativa sätten att engagera människor i dessa områden, och på så sätt betonar Europaårets grundprincip om social integration som ett erkännande av hur idrott kan bidra till dels utbildning och livslångt lärande, dels ledarskap, medborgarskap och lagarbete. Vidare främjar idrotten den etniska integrationen mellan folken, bidrar till att ge en känsla för rent spel och förbättrar samhällets hälsotillstånd och välbefinnande på lokal och regional nivå.

2.3. ReK är fullt medveten om idrottens bidrag till den grundläggande utbildningen men uppmanar kommissionen att vidga målen till att omfatta samtliga åldersgrupper efter hand som livslångt lärande accepteras i vidare kretsar. Idrotten bidrar avsevärt till förståelse, integration och allmänt välbefinnande bland människor i alla åldrar.

2.4. Kommittén håller med kommissionen om att Europaåret 2004 är ett unikt tillfälle att utveckla och tydliggöra de möjligheter som finns för ökad samverkan mellan idrott/skola. Vi önskar att kommissionen utarbetar prioriteringar inom befintliga gemenskapsprogram för utbildning och ungdomsfrågor, för att komplettera de begränsade resurser som är tillgängliga under årets budget. Kommittén är övertygad om att man måste mobilisera andra programresurser, som Sokrates, Leonardo da Vinci och Ungdom för Europa, för att Europaåret skall bli framgångsrikt och inte bara bestå av en rad symboliska åtgärder. Som ett erkännande till ungdomar bör programmen specifikt inriktas på stöd till rörlighet för ungdomar och gymnastiklärare för att uppmuntra flernationstävlingar och spridning av välfungerande modeller med avseende på skolidrottens roll och genomförande. Under detta år skulle partnerskap mellan lokala föreningar och skolor kunna förstärkas i närsamhället och bidra till att uppmuntra ungdom att delta i idrottsaktiviteter utanför skoltid. Idrotten bör också erkännas som ett viktigt instrument för kommunikation.

2.5. Kommittén anser att man för att på ett effektivt sätt nå ut till ungdomar bör inbegripa samtliga idrotter i Europaåret, och inte bara dem med stor media- och tevebevakning. Lokala

och regionala myndigheter ser gärna att man uppmuntrar samtliga idrotter som spelar en viktig roll för utbildning, utveckling av ungdomars färdigheter samt social integration (t.ex. "minoritetsidrotter").

2.6. I linje med Niceuttalandet om idrott vill ReK se att idrottens roll vägs in i flera delar av gemenskapspolitiken. ReK vill verkligen uppmana kommissionen att – även bortsett från Europaårets rättsliga grund – lägga särskild tonvikt vid strukturfondernas roll, EU-strategierna för sysselsättning och social integration och andra gemenskapsprogram som exempelvis vänortssamarbete.

2.7. Kommittén menar att lokala och regionala myndigheter under Europaåret bör inkluderas i alla kommissionsfinansierade studier som syftar till att hitta välfungerande lösningar på området för social integration av missgynnade grupper genom idrott inom utbildningen. Europaåret är ett unikt tillfälle att visa fram lyckade insatser som har bidragit till att integrera missgynnade grupper på basis av redan genomförda aktiviteter i medlemsstaterna.

2.8. Det är kommitténs förhoppning att Europaåret blir ett tydligt ekonomiskt argument för långsiktiga idrottsinvesteringar. ReK är övertygad om att unionen kan formulera ekonomiska argument för att investera i idrottsanläggningar på lokal och regional nivå som på lång sikt kommer att bidra till minskade utgifter för regeringarna vad gäller trygghets- och hälsovårdskostnader relaterade till en åldrande och stillasittande befolkning.

2.9. ReK förutsätter att de lokala och regionala myndigheterna är starkt engagerade i att skydda ungdomar på lägre och högre skolnivåer över hela Europeiska unionen mot konkurrenstryck, kommersialisering och drogmissbruk. Lokala och regionala myndigheter spelar redan i dag en viktig roll vad gäller att skapa en medvetenhet om droger, och vill försäkra sig om att framför allt ungdomar inte lockas till dopning i idrottssammanhang.

Bryssel den 15 maj 2002.

3. **Genomförande**

3.1. ReK välkomnar kommissionens förslag och räknar med att kommittén och de lokala och regionala myndigheterna kommer att rådfrågas om både ledningsfrågor och genomförandet av Europaåret på nationell, regional och lokal nivå. Kommittén skulle därför vilja bli representerad i den "task-force" på gemenskapsnivå som föreslås.

3.2. ReK håller med kommissionen om att samarbete är nyckeln till framgång för Europaåret. Unionen bör uppmuntra medlemsstaterna att inrätta så lämpliga genomförandemodeller som möjligt i syfte att maximera de lokala och regionala myndigheternas engagemang så att idrottsföreningar, klubbar och frivilligsektorn engageras. Vidare menar kommittén att Europaåret måste ge möjlighet till ett omfattande utbyte av erfarenheter inom området för idrott och utbildning. Kommittén skulle gärna se att kommissionen samlade in, sammanställde och gav ut exempel på bästa praxis på lokal och regional nivå.

3.3. Vi anser att kommissionen bör lägga större tonvikt vid att mobilisera samtliga regionala och lokala aktörer för att genomföra Europaåret. Många lokala och regionala myndigheter deltar i, eller står värd för, idrottsforumarrangemang som kommer att kunna bidra specifikt till att göra Europaåret till en framgång över hela deras regioner.

3.4. ReK uppmanar kommissionen att involvera även lokala och regionala myndigheter via deras nationella sammanslutningar eller i det nationella forum som skall inrättas.

3.5. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att alla aktiviteter som de finansierar under Europaåret är öppna och når ut till alla samhällsgrupper, med betoning på ungdom, missgynnade grupper och funktionshindrade.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – eEurope 2002: Tillgänglighet till offentliga webbplatser och deras innehåll"

(2002/C 278/07)

BAKGRUND

Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – "eEurope 2002: Tillgänglighet till offentliga webbplatser och deras innehåll" (KOM(2001) 529 slutlig).

Kommissionens beslut av den 25 september 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om "Femte rapporten om genomförandet av EU:s lagstiftning på telekommunikationsområdet" samt om kommissionens meddelande till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén "Mot ett nytt regelverk för infrastruktur för elektronisk kommunikation och tillhörande tjänster – 1999 års kommunikationsöversyn" (KOM(1999) 537 slutlig och KOM(1999) 539 slutlig) – (CdR 520/1999 fin) (1).

Regionkommitténs yttrande om kommissionens förslag till "Europaparlamentets och rådets direktiv om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster" (KOM(2000) 392 slutlig – COD 2000/0183) – (CdR 274/2000 fin) (2).

Det utkast till yttrande (CdR 397/2001 rév. 2) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 22 mars 2002 (föredragande: Risto Ervelä, FIN–ELDR, kommunfullmäktigeordförande i Sagu, fullmäktigeordförande i Egentliga Finlands förbund).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj) följande yttrande enhälligt.

Regionkommitténs yttrande

1.1. Regionkommittén ser de frågor som kommissionen tar upp i sitt meddelande som mycket centrala dels inom eEurope-initiativet, dels för att man skall kunna nå de gemenskapsmål för det europeiska kunskapssamhället som satts upp i andra sammanhang.

1.2. Kommittén ställer sig bakom de slutsatser och rekommendationer som presenteras i meddelandet för att snabbt få till stånd en förbättring av de offentliga webbplatsernas tillgänglighet.

1.3. I Europas regioner och kommuner finns det redan nu ett stort utbud av tjänster speciellt utformade för funktionshindrade och äldre personer, och kommittén ser särskilt positivt på att kommissionen har stött World Wide Web-

konsortiets konkreta riktlinjer och anvisningar för hur de olika användargruppernas behov relativt lätt kan beaktas även vid utformningen av det allt större utbudet av offentlig service som erbjuds via Internet.

1.4. Rekommendationen att samtliga offentliga webbplatser skall vara utformade i enlighet med riktlinjerna anser kommittén dock vara alltför allmänt hållen, eftersom det kommunala och regionala utbudet av Internettjänster redan nu i viss utsträckning är utformat speciellt för dels funktionshindrade eller äldre personer, dels mycket begränsade och väldefinierade användargrupper, vars tillgång till offentliga webbplatser därför inte nödvändigtvis behöver beaktas speciellt.

1.5. Det bör påpekas att de som använder sig av de kommunala och regionala tjänsterna utgör en synnerligen heterogen grupp i dagens Europa. Vad tillgängligheten beträffar bör man förutom funktionshindrade och äldre även ta hänsyn till olika etniskt, språkligt och religiöst avgränsade grupper i samband med att Internettjänsterna utvecklas. De riktlinjer

(1) EGT C 226, 8.8.2000, s. 56.
(2) EGT C 144, 16.5.2001, s. 60.

som presenteras i meddelandet främjar i viss mån tillgängligheten även för dessa grupper, men Regionkommittén hoppas att kommissionen i framtiden utformar de konkreta riktlinjerna så att även dessa användargrupperns speciella behov kan tillgodoses.

1.6. Användningen av tillämpningar baserade på webbläsare ökar för närvarande oerhört snabbt, även internt inom organisationer. Detta innebär att de riktlinjer som beskrivs i meddelandet på ett betydande sätt även kan komma att påverka utvecklingen vad gäller lika möjligheter på arbetsmarknaden.

1.7. Inom offentliga sektorn föreslår kommittén att just utvecklingen av tillgängligheten vad gäller de lokala och regionala myndigheternas Internettjänster bör lyftas fram som ett viktigt pilotprojektområde även på europeisk nivå, eftersom det är inom denna del av den offentliga förvaltningen som den mest betydande delen av tjänster med inriktning på funktionshindrade och äldre personer produceras.

1.8. En bra konkret metod för att förbättra tillgängligheten vad gäller privata sektorns Internettjänster vore enligt kommittén att som utvecklingsområde använda olika lokala och regionala portalwebbsidor som täcker såväl offentliga som privata sektorn.

1.9. Det bör understrykas att de tjänster som tillhandahålls av offentliga sektorn baserar sig på medborgarnas behov och skall ses som en helhet, där man inte skall separera ut den del av tjänsterna som erbjuds via Internet. Särskilt viktigt är att även de tjänster som erbjuds funktionshindrade och äldre via konventionella kanaler kan utvecklas i takt med Internettjänsterna. Det gäller att dessa grupper inte utestängs och att de funktionshindrades rättigheter tas i beaktande.

1.10. Lokala och regionala myndigheter i Europa bör snarast möjligt börja tillämpa de riktlinjer som presenteras i meddelandet i samband med att de utvecklar sina webbtjänster, och gemensamt försöka undanröja hinder för tillgången till Internettjänster så att den nya tekniken och informationssystemen inte skapar ytterligare problem för de funktionshindrade.

1.11. Kommittén föreslår att det satsas ordentligt på att marknadsföra riktlinjerna, särskilt till företag som utformar och tillhandahåller Internettjänster, eftersom kunskapen även om enkla lösningar för att öka tillgängligheten är svag på många håll.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen – Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande"

(2002/C 278/08)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen – Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande (KOM(2001) 678 slutlig).

Kommissionens beslut av den 22 november 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Kommissionens memorandum (SEK(2000) 1832).

Regionkommitténs yttrande över kommissionens memorandum (CdR 19/2001 fin)⁽¹⁾.

Ordförandeskapets slutsatser: Lissabon 23–24 mars 2000, Feira 19–20 juni 2000, Stockholm 23–24 mars 2001.

Kommissionens vitbok om utbildning från november 1995 (KOM(1995) 590 slutlig) och kommissionens meddelande (KOM(1997) 563 slutlig).

Regionkommitténs yttrande (CdR 244/94)⁽²⁾ om förslaget att förklara 1996 som ett europeiskt år för livslångt lärande.

Kommissionens meddelande om "eLearning" (KOM(2000) 318 slutlig) samt Regionkommitténs yttrande om detta (CdR 212/2001 fin)⁽³⁾.

Kommissionens rapport "Konkreta framtidsmål för utbildningssystemen" (KOM(2001) 59 slutlig) samt Regionkommitténs yttrande om denna (CdR 89/2001 fin)⁽⁴⁾.

Kommissionens förslag till ramprogram 2002-2006 (KOM(2001) 94 slutlig) samt Regionkommitténs yttrande om detta (CdR 283/2001 fin)⁽⁵⁾.

Europeisk överenskommelse mellan ETUC, UNICE och CEEP om "handlingsplan för kompetensutveckling i arbetslivet som en del av det livslånga lärandet".

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002.

Det utkast till yttrande (CdR 49/2001 rév.) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 22 mars 2002 (föredragande: Christina Tallberg; 1:e vice ordförande i Stockholms läns landstingsfullmäktige, S–PSE).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj) följande yttrande.

Regionkommitténs synpunkter och rekommendationer

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande "Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande" som innebär ett ytterligare viktigt steg i utvecklandet av ett europeiskt område för livslångt lärande.

2. ReK delar kommissionens synsätt att detta inte innebär någon ny process eller är fråga om harmonisering av lagstiftning och andra författningar.

3. ReK sätter stort värde på att kommissionen ser ReK som en viktig samarbetspartner. Det tar sig uttryck bl.a. i att kommissionen aktualiserar konkreta arbetsuppgifter för ReK.

4. ReK konstaterar att den breda definition som begreppet livslångt lärande baserar sig på har fått ett omfattande gehör i konsultationsprocesserna. ReK välkomnar detta synsätt om lärande från tidiga barnåldern och livet ut och att dimensionen det livsvida lärande beaktar formellt, icke-formellt och informellt lärande.

(1) EGT C 357, 14.12.2001, s. 36.

(2) EGT C 210, 14.8.1995, s. 74.

(3) EGT C 19, 22.1.2002, s. 26.

(4) EGT C 19, 22.1.2002, s. 23.

(5) EGT C 107, 3.5.2002, s. 111.

5. En viktig uppgift för satsningen är främjandet av delaktighet i samhället, ett aktivt medborgarskap och medvetenheten om de egna rättigheterna och skyldigheterna som samhällsmedborgare. Det är viktigt att utvecklingen inte leder till nya klyftor utan att alla ges möjlighet att delta aktivt i arbetslivet och som medborgare i samhället. Människor med funktionshinder och andra utsatta individer har sin utgångspunkt i heterogena problemställningar där det krävs individuella lösningar, tillgänglighet och en väl utbyggd infrastruktur för att tillgodose olika behov.

6. ReK vill understryka att det är den lokala och regionala nivån som i hög grad berörs av strategin för livslångt lärande. Den har ofta det politiska och ekonomiska ansvaret på utbildningsområdet i medlemsstaterna. Ofta fungerar den som koordinator för utveckling och tillväxt med ansvar för medborgarnas välfärd och infrastruktur samt som sociala myndigheter. Den fungerar också vidare som arbetsgivare med ansvar och intresse att utveckla sina egna anställdas färdigheter. Kommittén anser dock att den viktiga roll för utformningen och tillämpningen av strategierna för livslångt lärande som spelas av de regionala och lokala myndigheterna och lokala organisationer för lärande inte får tillräckligt erkännande i meddelandet.

7. Regionkommittén har tagit del av den europeiska överenskommelsen om "handlingsplan för kompetensutveckling i arbetslivet som en del av det livslånga lärandet" som nyligen träffats mellan ETUC, Unice och CEEP. Det synsätt som präglar överenskommelsen överensstämmer med var ReK nu anför. Genom CEEP:s medverkan känner ReK en delaktighet i denna handlingsplan.

8. ReK är positiv till rekommendationen om att utveckla nät för samråd om livslångt lärande på alla nivåer (nationell, regional och lokal nivå), som ett stöd för genomförandet. Det är dock beklagligt att de regionala och lokala myndigheterna inte omnämns när det uttryckligen står att medlemsstaterna, EES- och kandidatländerna "bör utsträcka, stärka och fördjupa de etablerade interministeriella samordningsstrukturerna för att främja intern samstämmighet kring policyn".

9. ReK välkomnar den struktur bestående av "konsekventa och övergripande strategier", "prioriterade insatser" och "åtgärder för att föra dagordningen framåt" som rapporten ger uttryck för. Det dock nödvändigt att strategierna på såväl europeisk, nationell som på regional/lokal nivå kommer att genomföras parallellt och att genomförandet inte präglas av ett otidsenligt hierarkiskt synsätt "uppifrån och ner". Det är nödvändigt att i högre grad än hittills ta fasta på den nyckelroll som den lokala och regionala nivån kommer ha i det fortsatta utvecklandet av ett europeiskt område för livslångt lärande.

10. ReK ser med tillfredsställelse att en av de viktiga byggstenarna i kommissionens strategi är utvecklandet av partnerskap på lokal nivå inbegripande lokala myndigheter, skolor, universitet, fortbildningsinstitutioner och andra utbildningsanordnare, företag, arbetsförmedlingar och föreningslivet. Detta leder till att nya former av kontakter utvecklas. Kontakterna mellan skolan och arbetslivet kan i hög grad komma att avse andra former än traditionella studiebesök och praktikmoment. Detta eftersom den nya kunskapsbaserade ekonomins företag snarare önskar stimulera nyfikenhet, entreprenöranda och helhetssyn hos elever än snäva tillämpningar av enskilda moment. De studerande kan också bidra med att tillföra företagen kunskaper. Under alla omständigheter anser ReK att även partnerskap på regional nivå är av stor betydelse, något som inte omnämns i meddelandet men borde nämnas.

11. ReK anser att partnerskap kan bidra till en ny öppnare inlärningsmiljö i skolan och inom företag. Skolarbetet kommer i mindre utsträckning att genomföras som en sluten verksamhet enbart avsedd för dem som där bedriver studier på heltid. Verksamheten kommer i stället att bedrivas mer i kontakt med det omgivande närsamhället. Inlärningsmiljön kommer även att förändras av en ökad andel virtuella inslag. Man bör även stödja bibliotekens roll som inlärningsmiljöer öppna för alla medborgare.

12. Den förändrade och mer öppna inlärningsmiljö som kommer att präglade framtidens skola ställer krav på stöd till lärarutbildning, lärarfortbildning och lokala lärcentra i utvecklandet av lärarrollen. ReK välkomnar kommissionens förslag om riktade stödåtgärder för sådana insatser – exempelvis genom Europeiska investeringsbanken. För att klara lärarrollen i ett livslångt lärande krävs vidare att pedagogerna stimuleras att ta ett fortlöpande ansvar för sin egen utveckling.

13. ReK vill understryka vikten av att de nya syn- och förhållningssätt som fokuserar på lärande i olika utvecklade former – snarare än undervisning – kommer att ställa krav i form av utbildning i och forskning om livslångt lärande från högskolor, fortbildningsinstitutioner och forskningsinstitut.

14. Behovet av lärande kan fångas upp på olika sätt utifrån enskilda individers, grupper, arbetslivets eller samhällsorganisationens perspektiv. I ett kunskapsbaserat Europa måste en sådan diskussion om utbildningsbehov föras lokalt och regionalt.

15. ReK understryker också vikten av att en framåtsyftande diskussion förs utifrån de signaler som samhället, arbetslivet och dess olika företag ger lokalt/regionalt. Dessa kan skilja sig mellan å ena sidan innovativa och mer expansiva branscher med en modern arbetsorganisation och å den andra mer traditionella företag /branscher med arbetsformer som inte förändrats.

16. Vid sidan av det som mer traditionellt betraktats som baskunskaper vill ReK framhålla ett antal andra. Dessa är förståelse, respekt och empati för medmänniskor oavsett etnisk bakgrund, språk eller religion samt förståelse för värdet av den europeiska mångfalden avseende språk, kultur- och naturförhållanden.

17. Några andra viktiga färdigheter för att kunna möta tidens utmaningar är:

- Perspektiv på eget lärande.
- Förmåga att kunna fungera och verka tillsammans med andra.
- Förmåga att förstå olika perspektiv.
- Förmåga att hantera komplexa frågeställningar och stora informationsflöden.
- Förmåga att presentera sig själv, framträda och formulera ståndpunkter.

18. ReK delar kommissionens uppfattning att ökade investeringar i utbildningar måste integreras med de strategier som utformas på lokal nivå. Kommittén är även angelägen om att de regionala strategierna skall beaktas i de ekonomiska satsningarna på utbildning. Det är viktigt att en diskussion förs om vad som är samhällets respektive arbetslivets ansvar i utbildningshänseende.

19. ReK anser att särskilt stöd måste ges till att skaffa sig kunskap genom olika former av vuxenutbildning. I allt högre grad ställs krav på utbildning motsvarande högskolenivå eller eftergymnasial utbildning. Inte minst därför är det viktigt att de som så önskar kan få del av utbildningar även på denna nivå utan hinder av geografiska, sociala, privatekonomiska eller andra skäl.

20. Det är vidare viktigt att lokala/regionala myndigheter och andra aktörer ges förutsättningar att bedriva och utveckla lokal infrastruktur för lärande samt lärande på de tider, platser och i den rytm som passar olika människor. IKT-tekniken fortsätter att utvecklas och skapa nya möjligheter till flexibelt

lärande som skiljer sig från mer traditionell distansutbildning. Det är samtidigt viktigt att de som så behöver eller önskar får möjlighet att utveckla sitt lärande tillsammans med andra människor. Det kan ha stor betydelse för både lärprocessen och den sociala situationen.

21. ReK instämmer i behovet att utveckla en positiv lärandekultur. Som plattform för det livslånga och livsvida lärandet blir barn- och ungdomsskolans och vuxenutbildningsinstitutionernas kanske viktigaste uppgift att ständigt stimulera nyfikenhet och lusten att lära. Att uppmuntra dem som idag har mindre goda erfarenheter av tidigare skolgång eller i övrigt inte är motiverade blir särskilt angeläget. Det är särskilt viktigt att förbättra studieförutsättningarna för invandrare och för unga som avbrutit sina grundstudier. Därmed skapas en grund för livslångt lärande.

22. I en framtida lokal och regional infrastruktur kommer viktiga inslag att vara värdesättandet av kunskaper och färdigheter – oavsett om de erhållits genom formellt, icke-formellt, eller informellt lärande. ReK vill understryka vikten av att detta inte leder till utvecklandet av komplicerade tekniska mätsystem för kunskapsvärdering eller system där individer uppfattas mer som objekt i stället för att stödjas i behovet av att få sina kunskaper erkända och dokumenterade. Sådana system kan snarare skrämja individerna och motverka det syfte de är avsedda för. Därför är det nödvändigt att individen själv ses som informationsbärare. ReK finner det angeläget att finnas med i en fortsatt process kring detta arbete. Ett exempel på detta är Central European Language Portfolio som redan tillämpas i många länder.

23. Regionkommittén vill framhålla att den bör spela en aktiv roll i främjandet av livslångt lärande på lokal och regional nivå. Det finns goda förutsättningar att vidareutveckla befintliga vänortssystem och att utveckla nya kontakter. Utnyttjandet av ny informations- och kommunikationsteknik ger ytterligare möjligheter att bygga broar mellan olika former av lärande i olika delar av Europa. ReK ser fram emot att tillsammans med kommissionen finna nya innovativa sätt att uppmärksamma framgångsrika tillvägagångssätt inom livslångt lärande på lokal- och regional nivå.

24. ReK välkomnar kommissionens intentioner att på olika sätt stödja inrättandet av nätverk mellan regioner och städer med utvecklade strategier för livslångt lärande. ReK är villig att medverka i ett sådant arbete för att på så sätt få del av erfarenheter och goda lösningar.

25. Kommissionen aviserar tillskapandet av europeiska rekommendationer om arbete med kvalitet i utbildning. ReK finner det viktigt att sådana verktyg utvecklas som ett stöd till olika aktörer i att bedriva ett arbete med ständiga förbättringar gentemot uppsatta mål, förväntningar och krav, däremot inte som centrala kontrollinstrument utifrån fastlagda rutiner.

26. ReK välkomnar utvecklandet av ett begränsat antal indikatorer men finner det angeläget att de erfarenheter som utvecklats inom ramen för OECD:s arbete därvid bör tas tillvara. ReK vill gärna delta i en sådan process.

27. ReK anser att en grundförutsättning för att upprätthålla dynamiken i en process mot livslångt lärande är att en levande

dialog förs och handlingsprogram diskuteras på den lokala och regionala nivån i hela Europa. När det gäller de organ som planeras eller som eventuellt kommer att planeras föreslår kommittén att de skall inbegripa ett stort antal företrädare för kommuner och regioner, i syfte att uppnå maximal kvalitet i rådfrågandet och i de förslag som rör livslångt lärande.

28. I det fortsatta arbete med förverkligandet av det livslånga lärandet är det nödvändigt att ReK som företrädare för den lokala och regionala nivån i Europa involveras. I meddelandet har kommissionen visat på många konkreta uppgifter. Det är viktigt att dessa återkommande stäms av med ReK. Detta kan – som vi även framhållit i vårt yttrande över kommissionens memorandum om livslångt lärande – ske i en samarbetskommitté mellan kommissionen och ReK.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om alternativa bränslen för vägtransport och om åtgärder för att främja användningen av biobränslen”,
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av biobränslen för transport”, och
- ”Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 92/81/EEG vad gäller möjligheten att tillämpa nedsatta punktskatter på vissa mineraloljor som innehåller biobränslen och på biobränslen”

(2002/C 278/09)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om alternativa bränslen för vägtransport och om åtgärder för att främja användningen av biobränslen, förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av biobränslen för transport samt förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 92/81/EEG vad gäller möjligheten att tillämpa nedsatta punktskatter på vissa mineraloljor som innehåller biobränslen och på biobränslen (KOM(2001) 547 slutlig – 2001/0265 COD).

Rådets beslut av den 18 januari 2002 att i enlighet med artikel 175.1 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Det utkast till yttrande som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 25 mars 2002 (CdR 34/2002 rév. – föredragande: Reinhold Bocklet, statsråd i Bayerns delstatsregering med ansvar för federala frågor och Europafrågor, D-PPE).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 15 maj).

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ att genom två direktiv främja användningen av biobränslen.

Kommittén anser att kommissionen genom meddelandet och de föreslagna direktiven för ökad användning av förnybara energikällor i princip slår in på rätt väg med tanke på genomförandet av Kyotoprotokollet, särskilt avseende den betydande och ökande användningen av transportbränsle. Meddelandet och direktivförslagen har stor betydelse även för gemenskapens självförsörjningsgrad i fråga om energi samt för jordbruks- och sysselsättningspolitiken.

Beträffande artikel 2 vill kommittén påpeka att ren vegetabilisk olja borde definieras som drivmedel i bilaga A, eftersom det gjorts intressanta framsteg när det gäller att använda vegetabilisk olja som bränsle i ren form eller blandad med dieselolja. De volymer som används på detta sätt måste kunna ingå i beräkningen av andelen biobränsle.

2. ReK påpekar dock att vissa ändringar behöver göras i förslaget till direktiv om främjande av biobränslen för transport (2001/0265 COD), särskilt gällande artikel 3.1, där det bör framgå att medlemsstaterna även i fortsättningen skall få besluta om det urval av metoder som används på nationell nivå inom programmen för minskade utsläpp av växthusgaser, om vilka områden som prioriteras och om tidtabellen för ökad användning av förnybara energikällor. Med tanke på kostnadseffektiviteten är det inte motiverat att EU ålägger varje medlemsstat att före utgången av år 2005 uppnå en lika stor andel – 2 % – biobränslen i relation till mängden bensin och diesel på marknaden.

3. Beträffande artikel 3 i förslaget till direktiv om främjande av användningen av biobränslen, uppmärksammar kommittén

att de fastställda minimiandelarna endast kan uppnås om biobränslen inte omfattas av skatten för mineraloljor. Detta är enda möjligheten att säkerställa den planeringssäkerhet som är nödvändig för både jordbrukssektorn och förädlingsindustrin för att göra behövliga investeringar och saluföra biobränslen.

4. Beträffande artikel 8c 2 i förslaget om ändring av direktiv 92/81/EEG anser kommittén att man bör införa en skattereduktion på över 50 % för rena biobränslen och blandningar som innehåller mer än 50 % biobränslen.

5. Avseende artikel 8b och artikel 8c 3 i ovannämnda direktiv anser kommittén att skattereduktionen för rena biobränslen och blandningar skall tillåtas efter den 31 december 2003 respektive den 31 december 2010 utan ansökningsförfarande, så länge som man inte nått upp till den andel som anges i bilaga B i direktivet om främjande av användningen av biobränslen, och så länge denna andel endast kan uppnås eller bibehållas med hjälp av sådana stimulansåtgärder.

6. Vad gäller artikel 8b anser ReK att biobränslen som framställts på kemisk väg som t.ex. rapsmetylester (RME) eller ethyl-tertiär-butylether (ETBE) även måste omfattas av direktivet.

7. Kommittén anser beträffande artikel 8d i samma direktiv att de långtgående skattelättnaderna för lokaltrafiken och taxitrafiken samt fordon som körs på uppdrag av offentliga myndigheter även bör omfatta följande miljökänsliga områden: fartyg på inre vattenvägar, motorbåtar, fordon vid fördämningar och grustag samt alla fordon som används inom jordbruket och skogsbruket och de sektorer som ligger före och efter i produktionskedjan. Utrustning i bergsområden som pistmaskiner och faciliteter för stugor (fordon, ström- och värmeanläggningar, kraftvärmeverk, linbanor) bör även inbegripas.

Bryssel den 15 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder”,
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG”, och
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer”

(2002/C 278/10)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG (KOM(2001) 182 slutlig – 2001/0180 COD).

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder (KOM(2001) 425 slutlig – 2001/0173 COD).

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer (KOM(2002) 85 slutlig – 2002/0046 COD).

Förslaget till direktiv om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG (KOM(2000) 293 slutlig).

Rådets beslut av den 15 september 2001, av den 2 oktober 2001 och av den 1 mars 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket och artiklarna 152 och 175 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta kommitténs yttrande.

Kommitténs yttrande av den 12 april 2001 om kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om ”Vitbok om livsmedelssäkerhet” (KOM(1999) 719 slutlig) (CdR 77/2000 fin)⁽¹⁾.

Kommitténs yttrande av den 14 juni 2001 om inrättande av Europeiska livsmedelsmyndigheten (CdR 64/2001 fin)⁽²⁾.

Det utkast till yttrande som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 25 mars 2002 (CdR 33/2002 rév. – föredragande: Olivier Bertrand, borgmästare i Saint-Silvain-Bellegarde, F-PPE).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj).

REGIONKOMMITTÉNS SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER**Inledning**

1. Den nuvarande situationen utom och inom EU, med dess tekniska, vetenskapliga och rättsliga aspekter, kräver en mer ingående EU-lagstiftning om genetiskt modifierade

livsmedel och foderprodukter, något som även är nödvändigt med tanke på den framtida Europeiska livsmedelsmyndigheten. Regionkommittén stöder kommissionens initiativ som syftar till att åstadkomma en enhetlig tillämpning av gemenskapslagstiftningen och därmed stärka livsmedelssäkerheten i EU:s hela territorium.

2. Kommittén är positiv till införandet av en lagstiftning på detta område som kan garantera insyn i användningen av genetiskt modifierade organismer (GMO) i livsmedelskedjan. Denna insyn gäller godkännandeförfarandet men också spårbarhet för genetiskt modifierade produkter genom hela livsmedelskedjan. I detta sammanhang anser ReK att begreppet ”från

⁽¹⁾ EGT C 226, 8.8.2000, s. 7.

⁽²⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 22.

jord till bord" (ibland översatt med "från producent till konsument") är alltför begränsat, eftersom livsmedelskedjan börjar med den industri som är leverantör till jordbruket och slutar med slutkonsumenten. Därför skulle Regionkommittén föredra begreppet "från plog till tallrik".

3. Lagstiftningen bör även ge köparna möjlighet att välja fritt, oavsett om de är användare i mellanledet, såsom animalieproducenterna, eller slutförbrukare. Den fullständiga informationen bör vara tydlig och garantera hälsoskyddet och det rättsliga skyddet för dem som använder livsmedel och foderprodukter.

4. Spårbarhet och märkning är två olika begrepp som kompletterar varandra. Spårbarhet innebär att det införs ett system för uppföljning som gör det möjligt att rekonstruera en produkts historia och ursprung. Märkning möjliggör öppenhet i handelstransaktioner. Det innebär även ett åtagande och juridiskt ansvar för den som märker produkten i fråga.

5. Regionkommittén vill framhålla att ett gott skydd av liv, hälsa och miljö är ett mål som endast kan uppnås genom en konsekvent gemenskapslagstiftning som gör alla aktörer i livsmedelskedjan ansvariga. Detta borde även leda till större förtroende hos konsumenterna i fråga om hälsoskydd och livsmedelssäkerhet.

Det nuvarande läget och utvecklingen av gemenskapslagstiftningen

6. Den gemenskapslagstiftning som har varit i kraft sedan början av nittiotalet har kompletterats och finslipats under hela årtiondet. Direktiv 90/219/EEG, som sedermera har ändrats, behandlar innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer.

7. Direktiv nr 90/220 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön innehåller de första bestämmelserna om godkännandeförfaranden. Detta direktiv omfattar utsläppandet på marknaden av GMO och produkter som består av eller innehåller genetiskt modifierade organismer, men inte produkter som härstammar från GMO. Direktivet föreskriver en miljökonsekvensbedömning och ett godkännande i etapper. Innan GMO sätts ut i de olika medlemsstaterna görs en bedömning i varje enskilt fall av eventuella risker för människors och djurs hälsa, eller för miljön.

8. I oktober 2002 träder det ändrade direktiv nr 2001/18 i kraft. Det skall utveckla och stärka den nuvarande lagstiftningen genom att göra följande:

- Stärka beslutsprocessens effektivitet och öppenhet och samtidigt garantera en hög hälso- och miljöskyddsnivå.
- Klargöra vissa praktiska aspekter på direktivets räckvidd.
- Främja harmoniseringen av riskbedömningen.
- Göra beslutsprocessen öppnare genom att samråda och rapportera om etiska frågor samt engagera allmänheten i godkännandeprocessen.
- Förbättra kontrollen av GMO som sätts ut i miljön, genom att medlemsstaterna åläggs att vidta åtgärder som kan garantera märkningen och spårbarheten i alla stadier av utsläppandet på marknaden, och att övervakningen av GMO skärps på alla plan.

9. Förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser innehåller bestämmelser om godkännande och märkning av livsmedelsprodukter som härstammar från GMO och andra nya livsmedel. Förordningen innehåller dock inga anvisningar om hur informationen skall utformas och inte heller någon definition av motsvarighetsbegreppet. Förordning (EG) nr 50/2000 föreskriver i sin tur inga gränser för tillfällig förekomst. Situationen är densamma för foderprodukter som härstammar från GMO, i den meningen att det inte har vidtagits några särskilda åtgärder rörande märkning av produkter som härstammar från GMO. Dessa förslag innehåller information om motsvarighetsbegreppet och gränser för tillfällig förekomst.

10. Den 24 maj 2000 undertecknade Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater Cartagenaprotokollet om biosäkerhet. Detta multilaterala avtal är tänkt att omfatta de största producentländerna när det gäller genetiskt modifierade organismer. Syftet med protokollet är att säkerställa en tillräcklig skyddsnivå på området för säker överföring, hantering och användning av levande modifierade organismer. I det föreliggande förslaget⁽¹⁾ föreslår kommissionen att protokollet ratificeras. Protokollet kan träda i kraft först den nittonde dagen efter den dag då det femtionde ratifikationsinstrumentet deponerats av parterna till konventionen. Regionkommittén är, liksom medlemsstaterna och Europaparlamentet, positivt inställd till en snabb ratificering av protokollet.

⁽¹⁾ KOM(2002) 85 slutlig.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder ⁽¹⁾

11. Detta kommissionsförslag omfattar följande:

- Ett förbättrat, harmoniserat, enhetligt och öppet förfarande för säkerhetsbedömning av genetiskt modifierade livsmedel.
- En säkerhetsbedömning och ett förfarande för godkännande av genetiskt modifierat foder som grundas på samma förbättrade och öppna godkännandeförfarande som för genetiskt modifierade livsmedel.
- Godkännande bör inte beviljas för ett enda användningsområde, antingen som livsmedel eller som foder, i fall då sådana produkter sannolikt kommer att användas både som livsmedel och som foder.
- Harmoniserade och allsidiga märkningskrav för genetiskt modifierat foder i syfte att ge användarna korrekta uppgifter om sammansättning och egenskaper.

12. Den föreslagna förordningen omfattar produkter som har "framställts av en genmodifierad organism", men inte produkter som har "framställts med en genmodifierad organism".

13. Regionkommittén är positiv till att kommissionens förslag syftar till att skapa en grundläggande lagstiftningsram för ett gott skydd av människors liv och hälsa, och innebär att bedömningsförfarandet för genetiskt modifierade livsmedel och foderprodukter stärks och klargörs.

Europeiska livsmedelsmyndighetens yttrande skall ge vetenskapliga garantier i samband med godkännandeförfarandet. Därför förespråkar ReK återigen och i enlighet med sitt tidigare yttrande att denna myndighet inrättas så snart som möjligt, eftersom detta är nödvändigt för att lagstiftningsförslagen skall kunna tillämpas.

14. Särskilt välkommet är det förfarande som bygger på principen "en dörr – en nyckel" (one door – one key principle), och som kan möjliggöra en bättre uppföljning av ansökningarna om godkännande och en snabbare behandling. Detta borde leda till både större säkerhet och ökat förtroende bland konsumenterna. Erfarenheterna visar att en produkt som kan användas både som livsmedel och foder bör uppfylla kraven för både det förra och det senare.

15. Om säkerheten och förtroendet hos konsumenterna och samtliga led i livsmedelskedjan skall kunna garanteras, bör livsmedel och foderprodukter uppfylla följande krav för att bli godkända:

- Det får inte finnas några risker för människors och djurs hälsa eller för foderprodukter.
- Användarna och konsumenterna måste informeras.

16. Ett tröskelvärde för godkännande av utsläppande på marknaden är enligt kommitténs åsikt en viktig faktor när det gäller att åstadkomma den livsmedelsssäkerhet och rättssäkerhet som krävs. Det tröskelvärde som fastställs bör tillämpas genom hela livsmedelskedjan och ha sin utgångspunkt i det spårbegrepp som används som en definition på en livsmedelsprodukts renhet. Dessutom vill kommittén framhålla att detta tröskelvärde bör överensstämma med andra värden som fastställts, t.ex. det som gäller för skyldigheten att märka utsäde som innehåller GMO (direktiv 98/95/EG).

17. Godkännandeförfarandet skall tillämpas på livsmedels- och foderprodukter som innehåller eller är framställda av genetiskt modifierade organismer. Gemenskapslagstiftningen behöver bli mer konsekvent när det gäller livsmedelsprodukter för vilka man bör tillämpa särskilda ansökningar om godkännande för utsläppande på marknaden. Det rör sig om livsmedelstillsatser, barnmat, modersmjölksersättning och kosttillskott. Ett sådant godkännande skall tidsbegränsas till att gälla i tio år, men kunna förnyas beroende på resultaten av en övervakningsplan.

18. Det är positivt att det inrättas ett register för genetiskt modifierade livsmedel och foder, som bl.a. skall innehålla produktspecifik information, studier som visar produktens säkerhet och spårningsmetoder. Regionkommittén rekommenderar kommissionen att underlätta och reglera allmänhetens tillgång till detta gemenskapsregister, för att garantera fullständig information om dessa livsmedel och foderprodukter.

19. Det är önskvärt att den övergångsperiod under vilken befintliga godkännanden av utsläppande på marknaden fortsätter att gälla blir så kort som möjligt.

20. Kommittén ser positivt på principen om märkning i kommissionens förslag till förordning, eftersom de nuvarande texterna är svåra att tillämpa och göra gällande mot tredje man och inte garanterar total insyn, varken när det gäller slutförbrukarna eller de övriga aktörerna, exempelvis animalieproducenterna.

⁽¹⁾ KOM(2001) 425 slutlig – 2001/0173 COD.

21. Kommissionen föreslår att märkningen skall utvidgas till att gälla livsmedel och foderprodukter, oavsett om DNA eller protein kan spåras eller ej. ReK är skeptisk till denna utvidgning av följande skäl:

- De senaste årens livsmedelshygieniska kriser har visat att endast spårbarhet genom dokumentation inte är tillräckligt för att säkerställa en noggrann uppföljning av foderprodukter.
- Endast en kontroll som går ut på att spåra DNA och protein från en saluförd produkt kan garantera att handelstransaktioner sker utan bedrägerier.

22. Köparen (användaren eller slutförbrukaren) bör kunna välja kvalitet på sina livsmedel på goda grunder och utifrån sina egna rättsliga, hälsovårdsrelaterade och handelsrelaterade kriterier. ReK rekommenderar rådet och Europaparlamentet att göra en distinktion mellan de produkter som innehåller GMO och de produkter som inte längre har några spår av GMO.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG⁽¹⁾

23. Kommittén stöder förslaget till förordning, som syftar till större tydlighet i bestämmelserna om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade livsmedel och foderprodukter.

24. Kommissionen föreslår att bestämmelserna skall tillämpas på samma sätt på livsmedel och foderprodukter som produceras inom EU som på sådana som importeras. Ansvaret för att kontrollera importerade produkter ligger hos de enskilda medlemsstaterna, som även skall fastställa påföljder för bedrägerier.

Det är glädjande att denna princip slås fast och att befogenhetsfördelningen inom gemenskapen klargörs.

ReK vill dock påpeka att förslaget till förordning saknar samstämmighet mellan bestämmelserna om spårbarhet för produkter från tredje land och de åtgärder som bör kunna vidtas utöver de som föreskrivs i bl.a. Cartagena-protokollet.

25. Kommissionen bör få befogenheter att åstadkomma en harmonisering av förfarandena för bedömning av genetiskt modifierade livsmedel och foderprodukter samt spårbarhetsinsatser på internationell nivå, och de som skall tillämpas inom EU.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer⁽²⁾

26. Regionkommittén ser positivt på förfarandena i Cartagena-protokollet av följande skäl:

- a) Behovet av information mellan exportörer och importörer i form av en fullständig anmälan innan den första gränsöverskridande förflyttningen äger rum.
- b) Inrättandet av ett system för informationsutbyte innan produkter släpps ut på marknaden.
- c) Kopplingen mellan gemenskapslagstiftning och bilaterala avtal, särskilt möjligheterna att tillämpa gemenskapslagstiftningen i stället för protokollet vid gränsöverskridande förflyttningar av levande modifierade organismer inom Europeiska unionen och till och från EES-länder.
- d) Erkännandet av EU:s förfarande (yttrande från Europeiska livsmedelsmyndigheten) för godkännande innan en produkt med genetiskt modifierade organismer släpps ut på marknaden.

27. Regionkommittén stödjer förslaget till genomförandestrategi, som omfattar följande:

- e) Europeiska unionen måste införa skyldigheter för exportörer i gemenskapslagstiftningen, eftersom sådana saknas för närvarande.
- f) Som importerande part kommer Europeiska unionen i stor utsträckning att kunna tillämpa befintlig gemenskapslagstiftning.

28. Regionkommittén vill åter framhålla sin positiva inställning till ratificeringen av Cartagena-protokollet. Kommissionens förslag berör de särskilda kraven vid export av genetiskt modifierade organismer till tredje land, men protokollet behandlar endast levande modifierade organismer. Därmed är det inte alltid möjligt att precisera formerna när det gäller spårbarhet och märkning i fråga om produkter som innehåller genetiskt modifierade organismer som inte är levande eller som innehåller genetiskt modifierade organismer som importerats från länder utanför EU.

⁽¹⁾ KOM(2001) 182 slutlig – 2001/0180 COD.

⁽²⁾ KOM(2002) 85 slutlig – 2002/0046 COD.

29. Regionkommittén understryker vikten av informationsutbyte mellan medlemsstaterna vid oavsiktliga gränsöverskridande förflyttningar av genetiskt modifierade organismer. Eftersom denna fråga rör livsmedelssäkerhet föreslår Regionkommittén att systemet för snabbt informationsutbyte om livsmedel används. Regionkommittén anmodar kommissionen att försäkra sig om att lämpliga förfaranden skapas i alla medlemsstater.

30. Regionkommittén noterar att kommissionen i förslaget till förordning inte tar upp det rättsliga ansvaret i samband med återkallande vid oavsiktliga gränsöverskridande förflyttningar av genetiskt modifierade organismer. Detta borde klargöras för att säkerställa rättssäkerheten för aktörerna i livsmedelskedjan.

31. Regionkommittén ställer sig bakom slutsatserna från toppmötet i Lissabon som har till mål att göra Europeiska

unionen till ett område för kunskap och konkurrenskraft med hjälp bland annat av bioteknik.

Regionkommittén skulle vilja se ett ökat beaktande av livsmedelssäkerheten i världshandeln med bibehållande av konkurrenskraften för Europeiska unionens territorier inom all handel med jordbruksprodukter.

Slutsats

32. Regionkommittén anser att införandet och tillämpningen av dessa bestämmelser på gemenskapsnivå kommer att förbättra EU-produkternas kvalitet och livsmedelssäkerhet samt informationen till köparna (användarna eller slutförbrukarna) och möjligheten att välja fritt. ReK vill att samma krav skall ställas utanför EU.

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1254/96/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn"

(2002/C 278/11)

BAKGRUND

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om genomförandet av riktlinjerna för det transeuropeiska energinätet under perioden 1996–2001.

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om gemenskapens infrastruktur på energiområdet.

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1254/96/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn (KOM(2001) 775 slutlig).

Regionkommitténs ordförandes beslut av den 8 april att utse Mauro Pili, regionpresident i Sardinien (I-PPE), till huvudföredragande och ge honom i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan, i enlighet med artikel 40.2 i arbetsordningen.

Artiklarna 154, 155, 156, 158 och 265 i Amsterdamfördraget och särskilt artikel 154.2 där det står att det skall tas "särskild hänsyn (...) till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med gemenskapens centrala områden".

Europaparlamentets och rådets beslut nr 1254/96/EG av den 5 juni 1996 om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn.

Europaparlamentets och rådets beslut nr 1047/97/EG av den 29 maj 1997 om ändring av beslut nr 1254/96 om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn.

Europaparlamentets och rådets beslut nr 1741/1999/EG av den 29 juli 1999 om ändring av beslut nr 1254/96/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn.

Kommissionens beslut nr 761/2000/EG av den 16 november 2000 om fastställande av specifikationer för projekt av gemensamt intresse som genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1254/96/EG preciserats inom sektorn för de transeuropeiska energinäten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1047/97/EG och 1741/1999/EG.

Rådets beslut nr 96/391/EG av den 28 mars 1996 om fastställandet av en serie åtgärder för att skapa en gynnsammare situation för utbyggnad av transeuropeiska nät inom energisektorn.

Kommissionens rekommendation 1999/28/EG av den 14 december 1998 om bättre tillståndsförfaranden för transeuropeiska energinät.

Rådets förordning (EG) nr 2236/95 av den 18 september 1995 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1655/1999 av den 19 juli 1999.

Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas.

Kommissionens grönbok "Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning" (KOM(2000) 769 slutlig).

Slutsatserna från Europeiska rådet i Stockholm den 23–24 mars 2001.

Slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj).

1. Allmänna kommentarer

1.1. Regionkommittén vill uttrycka sin uppskattning över parlamentets och rådets initiativ att utarbeta en serie nya riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn.

Kommittén håller först och främst med om att det är viktigt att se över riktlinjerna för de transeuropeiska energinäten, med hänsyn till den utveckling som ägt rum från 1996 fram till i dag (genomförande av direktiven om avreglering av marknaderna för elektricitet och naturgas, tendensen till ett ökat energiberoende av tredje land och fastställandet av ambitiösa mål för införandet av förnybara energikällor).

1.2. Dessutom stöder ReK förslaget om att man bland projekten av gemensamt intresse bör identifiera en kategori med prioriterade projekt för energinät, projekt som kan få en mycket stor inverkan när det gäller de viktiga kriterierna för energipolitiken, dvs. genomförandet av en konkurrenskraftig inre marknad och ökningen av försörjningstryggheten på energiområdet.

1.3. Det är även positivt att en nyformulering av de politiska prioriteringarna föreslås, så att de viktigaste politiska kriterierna rörande de transeuropeiska energinäten verkligen kan återspegla behovet av nya nät. Detta skall uppnås genom att man förutom de politiska prioriteringarna rörande försörjningstryggheten på energiområdet, utvidgningen och sammanhållningen (driftskompatibilitet mellan elnät, utveckling av infrastruktur inom gassektorn, anslutning av randområden, med tillägg av regionerna i gemenskapens yttre randområden) inför två nya politiska prioriteringar: stöd till inrättandet av den inre marknaden och anslutning av anläggningarna för produktion av förnybar energi till de sammankopplade energinäten.

1.4. Förslaget om nyorientering av de politiska prioriteringarna visar hur de transeuropeiska energinäten direkt kan bidra till utvecklingen av energipolitiken och till att genomföra politiska program till stöd för hållbar utveckling, regional utveckling och utvidgningen.

1.5. När det gäller den regionala utvecklingen kan man erinra om att Regionkommittén redan har framhållit att

kommissionens prioriteringar inte endast bör röra randområdena, utan även öregionerna.

1.6. Vi håller med om att det är nödvändigt att välja ut prioriterade förbindelser, och att som i förslaget ge projekt av gemensamt intresse mer allmänna definitioner, med utgångspunkt i en bedömning av ett begränsat antal tematiska projekt med strategisk betydelse i stället för de 90 nuvarande projekten ⁽¹⁾. Detta skulle ge större flexibilitet vid genomförandet av politiken och programmet för de transeuropeiska energinäten.

2. Kommentarer om prioriteringarna

2.1. Det står dock klart att de prioriterade förbindelser som fastställs i texten och specificeras i bilagan har valts ut på grundval av geografiska och strategiska ställningstaganden som har alltför bindande karaktär, med tanke på att man måste kunna föreslå anpassningar av dokumenten.

Det är enligt ReK:s uppfattning nödvändigt att fastslå vilka kriterier och strategier kommissionen har använt vid upprättandet av förteckningen över prioriterade projekt. Dessutom anser kommittén att det är lämpligt att kommissionen tydligt anger att randområde och isolerat läge är huvudkriteriet när prioriterade projekt väljs ut.

2.2. När det gäller de prioriterade förbindelserna för elnät innehåller förslaget sju prioriterade projekt i stället för de fem som skulle ha valts ut ⁽²⁾. Projekten förefaller varken vara inbördes ordnade eller ha en strategisk betydelse i form av ekonomiskt värde, medan territoriellt baserade sammankopplingar däremot kartläggs.

När de prioriterade förbindelserna väljs ut, och särskilt när de tillämpas på förslag på prioriterade projekt som kommer att finansieras med mycket höga belopp, är det nödvändigt att klarare definiera det "strukturella" och "strategiska" stöd som denna finansiering bör innebära. Följande bör då betraktas som ett "strategiskt värde" för EU: balans mellan och kapacitet för många olika energikällor, respekt för den inre sammanhållningen när det gäller yttre randområden och isolerade regioner samt ekonomisk bärkraft för projekten.

2.3. Det vore logiskt att anpassa finansieringen efter behoven i områden som präglas av ett betydande energiunderskott, men även av en befolkningstäthet och inre befolkningsfördelning som gör att uppbyggnaden av infrastrukturen blir mycket betungande.

I områden som är glest befolkade eller har geografiska nackdelar, och där dessa omständigheter klart försvårar den ekonomiska energiförvaltningen, kan ekonomiska bidrag ge minimiförutsättningar för konkurrens med områden där man lättare kan bygga upp infrastruktur.

Anmärkningarna om elnäten kommer att utvecklas närmare när avsnittet om naturgasnät behandlas.

2.4. De strategiska val som görs inom den allmänna planeringen kan med fördel vara ganska exakta i den geografiska lokaliseringen, under förutsättning att de antas på grundval av uttömmande motiveringar och noggranna ekonomiska bedömningar, och att de utgår från synpunkter som kommit till uttryck i medlemsstaterna.

Det rör sig om beslut av enorm politisk och ekonomisk betydelse, och det är därför nödvändigt att följa en detaljerad beslutsprocess som det finns gehör för.

2.5. Av motiveringen kan man dra den slutsatsen att antalet naturgasledningar behöver bli fler, eftersom förbrukningen i medlemsstaterna ständigt ökar. Detta är en central fråga i gemenskapens energipolitik. Frågan måste dock ses i ett internationellt sammanhang som är komplicerat och inte alltid så lätt att förstå.

2.6. Genom den metod som används för att fastställa de prioriterade förbindelserna, och som i enlighet med vad som tidigare sagts behöver bli tydligare, lyckas man i förslaget ge nya riktlinjer för gemenskapens elförsörjning, i form av tydliga val som skiljer sig från förslag som medlemsstaterna fört fram.

2.7. Av ovanstående kommentarer framgår tydligt hur nödvändigt det är att beslutens stora betydelse återspeglas i den bedömningsprocess som ligger till grund för beslutsfattandet.

Man kan dessutom konstatera att dessa val kräver fler relevanta uppgifter som överensstämmer med uppgifterna i motiveringen ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Jfr punkt 4 andra stycket i motiveringen.

⁽²⁾ Se fotnot 1 och artikel 6a.2 i förslaget till beslut.

⁽³⁾ Se bristen på överensstämmelse mellan den indikativa kartan över projekt för gasleveranser till Europa och förteckningen i bilaga II med specifikationer över de projekt av gemensamt intresse som gäller gas.

De prioriterade förbindelserna och projekten av gemensamt intresse bör ha ett strategiskt värde av allmänt intresse för vår världsdels energisystem. Därför är det lämpligt att man väljer ut dem genom att jämföra olika alternativ, och denna jämförelse bör återges i motiveringen eller förslaget till beslut.

2.8. Regionkommittén vill därför påpeka hur viktigt det är att noga bedöma resultatet av övervägandena om projektens genomförbarhet. Utan dessa överväganden kan man rimligen inte göra någon uppdelning i prioriterade projekt och gemensamma projekt.

De ställningstaganden som görs i detta sammanhang måste få gehör, och detta kan ske genom att hänsyn tas till sådana förslag från medlemsstaterna som vi tidigare nämnt.

Större hänsyn till medlemsstaternas förslag och framställningar är en grundförutsättning för en korrekt fungerande programplanering som genomförs med beaktande av de krav på balanserad infrastrukturuppbyggnad som återfinns i de enskilda medlemsstaternas politiska strategier för ekonomisk utveckling.

I detta sammanhang är det nödvändigt att ta hänsyn till inställningen i medlemsstaterna när det gäller att främja initiativ i deras intresse, något som i vissa fall redan kan ha lett till att man antagit särskilda finansiella åtgärder eller insatser för stödja den beslutsprocess som krävs för att genomföra dessa.

3. Kommentarer angående de regionala och lokala myndigheternas roll

3.1. I sammanfattningen framhålls att "De gällande bestämmelserna avseende information och samråd med allmänheten inom ramen för gemenskapslagstiftningen om miljön kommer att iakttas ⁽¹⁾." Detta, som förblir en skyldighet inom gemenskapens verksamhet, måste återopas med eftertryck när man behandlar den centrala frågan om förhållandet mellan utbyggnaden av energinäten och en miljömässig hållbarhet.

På flera ställen i motiveringen framhålls dessutom att de farhågor som rör miljön klart bidrar till att minska takten i genomförandet av projekten och med andra ord till att de definitivt läggs ner ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Se punkt 1.

⁽²⁾ Jfr kapacitetsökningen i elutbytet mellan Spanien och Frankrike.

3.2. Den viktigaste och mest påtagliga förbättringen av de nuvarande operativa förhållandena kan uppnås endast genom att de lokala myndigheterna i allmänhet och regionerna i synnerhet i större omfattning deltar i beslutsprocessen både när det gäller de strategiska besluten och fastställandet av projektspecifikationerna.

3.3. Förutom kravet på att en företrädare för ReK skall medverka i arbetet i kommittén för de transeuropeiska energinäten är det av största vikt att de lokala myndigheterna får delta i utformningen och fastställandet av de olika projekten, med särskild hänvisning till de variabler som är avgörande för en miljömässig hållbarhet.

3.4. I sammanhanget rekommenderar vi att man antar specifika beslut som gör medverkan av regionala och lokala myndigheter till förutsättning när det gäller att främja och stödja projekt som är av intresse för unionen.

3.5. Vidare förordas att det antas särskilda beslut som gäller stöd till frågor av regionalt och lokalt intresse som har ett högt miljövärde, t.ex. projekt som befrämjar en mångsidig användning av förnybara energikällor och ökad kombinerad produktion av värme och el.

4. Kommentarer angående energipolitikens roll med avseende på tredje land

4.1. I meddelandet och beslutet framförs flera gånger och med rätta frågan om energiinfrastrukturens strategiska roll när det gäller unionens utvidgning österut. Det är viktigt att betona kravet på en diversifiering av energiförsörjningskällorna. Vid en sådan diversifiering måste man ta hänsyn till två områden som är politiskt och ekonomiskt särskilt viktiga: Balkan och Medelhavsområdet.

4.2. Balkan skulle för EU inom en snar framtid kunna utgöra en plattform för att via Adriatiska havet och Svarta havet förbinda unionens länder med energireserverna i Kaspiska havet. En sådan lösning skulle kunna leda till utvecklingen av ett system av infrastruktur, elnät och gasledning som skulle skapa bättre förbindelser mellan kontinentens sydöstra och central- och östeuropeiska regioner. Ett sådant system skulle bland annat underlätta för hela före detta Jugoslavien att återintegreras i ett europeiskt regionalpolitiskt sammanhang.

4.3. Kommittén pekar också på energisektorns ytterst viktiga roll även vad gäller Medelhavsområdet, som utgör en annan geografisk, ekonomisk och kommersiell zon där unionen med nödvändighet måste upprätta betydande infrastrukturer.

I detta hänseende har upprättandet av energiinfrastrukturer som är avsedda att stärka handelsförbindelserna mellan länderna vid den södra Medelhavskusten och EU-länderna förutom ett klart och positivt ekonomiskt värde också stor betydelse vad gäller internationella strategiska relationer.

De möjligheter till handelsutbyte och utveckling som erbjuds EU-länderna – främst, men inte uteslutande, med länderna kring Medelhavet – är av den arten att det vore tänkbart och lämpligt att lansera ett särskilt initiativ kallat "EuroMed energi".

5. Rekommendationer

Kommittén önskar att följande ändringar införs i den text som föreslås av Europaparlamentet och rådet om ändring av beslut nr 1254/96/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska nät inom energisektorn:

5.1. Artikel 4

I artikel 6 skall punkterna 2, 3 och 4 ersättas med följande:

"2. Den kommitté som nämns i artikel 9 väljer ut projekten av gemensamt intresse genom att bedöma möjligheten till samråd med de geografiskt berörda regionerna på grundval av bestämmelserna i artikel 6.8 samt med beaktande av eventuella särskilda åtgärder från medlemsstaternas sida som avser stöd och samfinansiering av enskilda projekt."

5.2. Artikel 6 a

- De skall ha en väsentlig effekt på konkurrensen på den inre marknaden.
- De skall förstärka gemenskapens försörjningstrygghet särskilt med avseende på utjämning av de olika medlemsstaternas importkapacitet och handelsutbyte.
- De skall utgöra en nödvändig förutsättning för stödet till utvecklingen av öregioner, av de regioner som inte har åtkomst till näten och av de yttre randområdena.

"Den kommitté som nämns i artikel 9 väljer bland projekten av gemensamt intresse ut de tio prioriterade initiativen, fem per sektor, genom att föreslå att dessa antas på grundval av ett beslut från kommissionen."

5.3. Artikel 9

"1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall kallas 'kommittén för de transeuropeiska energinäten,' som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna, en företrädare utsedd av Regionkommittén och ha en företrädare för kommissionen som ordförande."

5.4. Artikel 10

"Vartannat år skall kommissionen utarbeta en rapport över hur detta beslut genomförs, och rapporten skall överlämnas till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén."

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Informationsmeddelande från kommissionen: Gemensamma ekonomiska ramar 2004–2006 för anslutningsförhandlingarna"

(2002/C 278/12)

BAKGRUND

Kommissionens informationsmeddelande av den 30 januari 2002: Gemensamma ekonomiska ramar 2004–2006 för anslutningsförhandlingarna (SEK(2002) 102 slutlig).

Presidiets beslut av den 12 mars 2002 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande på eget initiativ i frågan.

Det utkast till yttrande (CdR 71/2001 rév.) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 3 april 2002 (föredragande: Paul Hanningfield, Essex County Council, UK-PPE).

Diskussionsunderlag från kommissionen från den 30 januari 2002: Utvidgningen och jordbruket: en lyckad integreringen av de nya medlemsstaterna i den gemensamma jordbrukspolitiken. (SEK(2002) 95 slutlig).

Kommissionens meddelande av den 30 januari 2002: Första lägesrapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen (KOM(2002) 46 slutlig).

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Berlin den 24–25 mars 1999.

Regionkommitténs yttrande om "Den gemensamma jordbrukspolitikens betydelse för regionerna vid EU:s utvidgning" (CdR 416/2000 fin) ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Stöd till utvecklingen av institutionella strukturer på lokal och regional nivå i kandidatländerna" (CdR 102/2001 fin) ⁽²⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Andra rapporten om ekonomisk och social sammanhållning" (CdR 74/2001 fin) ⁽³⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken och utvecklingen av landsbygdens konkurrenskraft" (CdR 526/1999 fin) ⁽⁴⁾.

Regionkommitténs yttrande om "De regionala konsekvenserna av EU:s jordbruks- och landsbygdspolitik (en politisk utvärdering)" (CdR 253/2000 fin) ⁽⁵⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Agenda 2000: Finansiering av Europeiska unionen efter 1999 med hänsyn till 2000-talets utvidgningsperspektiv och utmaningar" (KOM(97) 2000 slutlig) (CdR 303/97 fin) ⁽⁶⁾.

Rapporten från kontaktgruppen ReK/kandidatländerna 1998–2001 (R/CdR 448/2001 pt 13 a).

Utgångspunkter

Den första omgången i utvidgningen av EU utgör en utmaning som kommer att prägla Europa under mycket lång tid framöver och få konsekvenser på alla områden i debatten om EU:s framtida karaktär och struktur.

⁽¹⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 3.

⁽²⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 32.

⁽³⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 27.

⁽⁴⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 7.

⁽⁵⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 29.

⁽⁶⁾ EGT C 64, 27.2.1998, s. 40.

Lokala och regionala myndigheter står för genomförandet av en stor del av gemenskapslagstiftningen och har en nyckelroll i arbetet med att göra utvidgningen till en framgång.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj).

REGIONKOMMITTÉNS SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

1. Allmänna kommentarer om informationsmeddelandets innehåll

1.1. Regionkommittén noterar att inställningen till EU-medlemskapet under de senaste månaderna har blivit mer negativ i vissa kandidatländer. Det finns en fara för att attityden nu inför anslutningen kan bli än mer negativ om förhandlingarna ger intryck av att kandidatländerna kommer att bli en andra klassens medlemmar.

1.2. ReK noterar att de viktigaste ekonomiska frågorna berör den gemensamma jordbrukspolitiken och Sammanhållningsfonden. Av EU:s budget används för närvarande 80 % till jordbruksstöd och stöd till de minst gynnade regionerna.

1.3. Kommittén är medveten om att det under innevarande stödperiod skulle innebära en stor ekonomisk påfrestning för de befintliga medlemsstaterna om man skulle utsträcka den aktuella politiken till fullo, utan övergångsperioder eller infasning för de nya medlemsstaterna. I detta sammanhang vill ReK betona att man inte bör koppla ihop diskussionen om reformen av EU med anslutningsförhandlingarna.

1.4. ReK anser att det också ligger i kandidatländernas intresse att det finns en övergångsperiod när det gäller den gemensamma jordbrukspolitiken och strukturfonderna. Den förestående utvidgningen med nya medlemsstater visar än en gång att reformen av GJP borde ha genomförts för länge sedan.

1.5. Regionkommittén stöder kommissionens inställning att man bör respektera det utgiftstak som man kom överens om i Berlin för perioden fram till 2006 och anpassa de ramar som fastställdes i Berlin på grundval av antagandet att upp till tio nya stater blir medlemmar i EU 2004.

1.6. ReK anser att anpassningen av den övergripande ekonomiska ramen i detta fall bör ses över i syfte att se till att det inte uppstår några oproportionerligt negativa effekter i regionerna, vare sig i de befintliga eller i de kommande medlemsstaterna.

2. Jordbruksfrågor

2.1. Regionkommittén anser att det finns behov av att vidareutveckla reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken med beaktande av jordbrukarnas roll för landsbygdsökonomi och med särskild hänsyn till svårigheterna för jordbrukare som verkar i områden med allvarliga naturbetingade nackdelar och ändå bedriver jordbruk på det hållbara och miljövänliga sätt som bör stå som föredöme inom EU.

2.2. ReK stöder den helt entydiga hållningen i SEK(2002) 95 slutlig att en tudelad jordbrukspolitik inte är hållbar på lång sikt. Vidareutvecklingen av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken måste leda till en politik som är gemensam för alla medlemsländer.

2.3. Regionkommittén stöder anpassningen av Berlinramen så att jordbrukare i de nya medlemsstaterna stegvis får tillgång till direktstöd inom Berlinramens finansiella tak.

2.4. Kommittén delar kommissionens åsikt att det bästa sättet att lösa det akuta behovet av en omstrukturering av jordbruksnäringen i de nya medlemsstaterna inte är omedelbar tillgång till fullt direktstöd, eftersom detta skulle medföra orättvisor i jordbrukets situation i förhållande till andra ekonomiska sektorer och i landsbygdens situation i förhållande till städernas.

2.5. Enligt ReK:s uppfattning måste övergångsperioder åtföljas av reformer av berörda delar av EU-politiken, med en exakt tidsplan som bör vara resultatet av ett brett samförstånd mellan de nuvarande 15 medlemsstaterna.

2.6. ReK noterar den risk som påpekas i SEK(2002) 95 slutlig, att omstruktureringsprocessen under de första åren efter anslutningen kan komma att förknippas med arbetslöshet och fattigdom på landsbygden och att alla åtgärder som försämrar småjordbrukarnas (¹) möjligheter och välfärd kan visa sig vara kontraproduktiva om man inte ser till att det finns annan social trygghet.

(¹) Nationell statistik från Polen visar att det finns 350 000 jordbruk som inte är tillräckligt stora för att man skall kunna leva av avkastningen, vilket innebär att de har en storlek på 3–15 hektar.

2.7. ReK stöder de förslag som läggs fram i SEK(2002) 95 slutlig att man för att lindra följderna av inträdet på inre marknaden bör ge schablonstöd till småjordbruken under en övergångsperiod.

2.8. Kommittén välkomnar förslaget att förenkla villkoren för de nya medlemsstaterna när det gäller att få tillgång till stöd med tanke på de förhållandevis höga administrativa kostnaderna som ett stort antal utbetalningar till små jordbruk innebär ⁽¹⁾.

2.9. Regionkommittén är medveten om de farhågor som finns i vissa kandidatländer för att dessa förslag kommer att innebära att stödet även fortsättningsvis kommer att fördelas ojämnt inom EU så att rikare regioner kommer att gynnas på fattigare regioners bekostnad.

2.10. Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar kommittén att man inför kvalitativa kriterier för full tillgång till den gemensamma jordbrukspolitiken, i enlighet med de kvalitetsskäl som kommissionen för fram för att inte helt utsträcka den gemensamma jordbrukspolitiken till de nya medlemsstaterna och eftersom EU:s hållning enligt SEK(2002) 95 slutlig bör vara att på bästa möjliga sätt stödja de åtgärder som vidtas i kandidatländerna för att omstrukturera och modernisera jordbruket.

2.11. Kommittén stöder kommissionens förslag att öka utgifterna för social utveckling upp till 80 % av vad som gäller för utbetalningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken och inom Berlinramens finansiella tak.

3. Strukturåtgärder

3.1. I samtliga kandidatländer kommer en effektiv regionalpolitik och förvaltning att vara mycket betydelsefull för genomförandet av gemenskapslagstiftningen och möjligheterna för landet i fråga att dra nytta av ett kommande EU-medlemskap.

3.2. Regionkommittén stöder anpassningen av det ekonomiska stödet inom Berlinramen med hänsyn till möjligheten att tio nya kandidatländer kan komma att ansluta sig 2004.

3.3. Kommittén delar kommissionens åsikt att ländernas förmåga att tillgodogöra sig EU-stöd måste tas med i beräkningen och att stödet i större utsträckning bör finansieras via Sammanhållningsfonden för att denna förmåga skall öka.

⁽¹⁾ I de flesta av länderna består minst hälften av jordbruken av mindre än fem hektar (SEK(2002) 95 slutlig).

3.4. ReK inser att en viktig faktor för framgång för EU ligger i att främja ekonomisk och social sammanhållning. En utvidgning till 25 medlemsstater skulle innebära en ökning av de regionala och territoriella skillnaderna som vida överstiger tidigare erfarenheter ⁽²⁾. Det gäller att hitta jämvikten mellan de nya medlemsstaternas behov och behoven i de gamla medlemsstater som ännu inte har uppnått konvergens med EU:s standarder. Det är likaledes nödvändigt att varje reform eller fördjupning av de mål och förfaranden som skall tillämpas i samband med strukturåtgärderna sker med hänsyn till alla kandidatländer, utan att man för den skull glömmer bort de nuvarande 15 medlemsstaternas fattigaste regioner och regioner med strukturella brister, så länge som de stora skillnaderna består.

3.5. Regionkommittén anser att sammanhållningspolitik gynnar hela unionen eftersom den stimulerar efterfrågan på varor och tjänster samt ökar unionens konkurrenskraft och ger möjlighet till hållbar tillväxt. Att sammanhållningspolitiken är framgångsrik märks i Sammanhållningsfondens fyra mottagarländer (Spanien, Irland, Portugal och Grekland), som alla har närmat sig gemenskapsgenomsnittet när det gäller BNP per capita. I Irland har BNP per capita stigit från 64 % av gemenskapsgenomsnittet 1988 till 119 % år 2000, och i de övriga tre länderna har det skett en ökning från i genomsnitt 68 % till 79 % av gemenskapens genomsnitt.

3.6. Regionkommittén stöder den åsikt som förs fram i KOM(2002) 46 slutlig att det inte i någon region får hända att strukturstödet för mål 1-områden plötsligt upphör ⁽³⁾. Kommissionen måste dock klargöra att detta stöd inte får öka medlemsstaternas budgetåtaganden.

3.7. Kommittén önskar en större decentralisering av sammanhållningspolitiken så att partnerskap förvaltas på lokal och regional nivå. Partnerskap på lokal nivå med lokala intressenter

⁽²⁾ I EU-25 skulle BNP-kvoten mellan de 10 % rikaste regionerna och de 10 % minst utvecklade stiga till 4,5, vilket skall jämföras med 2,6 i dagens EU. För de rikaste 10 % av regionerna skulle BNP vara 170 % av gemenskapsgenomsnittet, för de minst utvecklade 10 % skulle BNP ligga på 38 % av gemenskapsgenomsnittet.

⁽³⁾ I en union med 25 medlemsstater kommer de regioner där BNP ligger på mindre än 75 % av gemenskapsgenomsnittet (tröskeln för mål 1) att ha en sammanlagd folkmängd på 115 miljoner, dvs. 25 % av den totala folkmängden. Fyra av tio invånare skulle då vara bosatta i regioner i nuvarande EU, medan övriga sex skulle vara bosatta i regioner i kandidatländerna. De regioner som för närvarande är mål 1-områden men som efter utvidgningen kommer att hamna över tröskeln på 75 % har en folkmängd på 37 miljoner. Cirka 25 miljoner av dessa bor i regioner som inte längre kommer att vara stödberättigade på grund av den statistiska BNP-minskning som följer av utvidgningen. Tolv miljoner av dessa bor i regioner som oavsett utvidgningen inte längre skulle ha varit stödberättigade p.g.a. konvergensframgångarna.

är nyckeln till framgång för de regionala utvecklingsstrategierna. Kommissionen bör i större utsträckning beakta regionala och lokala initiativ avsedda att främja gränsöverskridande samarbete på transnationell och mellanregional nivå.

4. Intern politik

4.1. Regionkommittén välkomnar kommissionens erkännande av att institutionsuppbyggnaden bör prioriteras. ReK:s utvidgningsgrupp har i sitt arbete visat att de regionala och lokala myndigheterna har en central roll för kandidatländernas funktion inom EU. Dessa länder behöver fortfarande mycket stöd för att kunna bygga upp lokala och regionala förvaltningsstrukturer. Om gemenskapslagstiftningen och unionens jordbruks- och strukturpolitik skall kunna genomföras måste man bygga upp sakkunskap, kompetens och kapacitet på lokal och regional nivå.

4.2. Kandidatländernas svårigheter att tillgodogöra sig tillgängliga resurser via strukturfonder måste nu ges stor uppmärksamhet. Särskilda åtgärder måste vidtas för att snarast

möjligt stärka kandidatländernas förutsättningar att nyttja stödet på ett effektivt sätt. Kommissionen bör bl.a. ta detta i beaktande i överväganden om hur Phare-medlen skall användas. En viktig fråga i anslutningsförhandlingarna bör vara hur EU-medlen bättre kan bidra till uppbyggnad av stabila lokala och regionala strukturer i kandidatländerna.

4.3. ReK ser positivt på det extra stödet till avvecklingen av kärnkraftverk i Slovakien och Litauen.

5. Cypern

5.1. Regionkommittén stöder kommissionens avsikt att ge extra stöd till Cyperns norra delar, om dessa skall ingå vid anslutningen.

6. Övergångsordning

6.1. Regionkommittén stöder inrättandet av en övergångsordning så att inget kandidatland får ett sämre nettobudgetläge än året före anslutningen.

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén:**om invandringspolitik:**

- **"Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring",**
- **"Förslag till rådets beslut om antagande av ett handlingsprogram för administrativt samarbete när det gäller yttre gränser, visering, asyl och invandring (Argo)",**
- **"Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en öppen samordningsmetod för gemenskapens invandringspolitik", och**

om asylpolitik:

- **"Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning",**
- **"Kommissionens arbetsdokument – Sambandet mellan att garantera den interna säkerheten och att uppfylla internationella skyldigheter och instrument avseende skydd", och**
- **"Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam asylpolitik för Europeiska unionen och införandet av en öppen samordningsmetod"**

(2002/C 278/13)

BAKGRUND

"Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en öppen samordningsmetod för gemenskapens invandringspolitik" (KOM(2001) 387 slutlig), "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam asylpolitik för Europeiska unionen och införandet av en öppen samordningsmetod" (KOM(2001) 710 slutlig), "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring" (KOM(2001) 672 slutlig), "Kommissionens arbetsdokument – Sambandet mellan att garantera den interna säkerheten och att uppfylla internationella skyldigheter och instrument avseende skydd" (KOM(2001) 743 slutlig).

Kommissionens beslut av den 21 januari 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

"Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning" (KOM(2001) 510 slutlig – 2001/0207 CNS).

Rådets beslut av den 15 november 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

"Förslag till rådets beslut om antagande av ett handlingsprogram för administrativt samarbete när det gäller yttre gränser, visering, asyl och invandring (Argo)" (KOM(2001) 567 slutlig – 2001/0230 CNS).

Rådets beslut av den 7 november 2001 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

Presidiets beslut av den 6 februari 2002 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Det utkast till yttrande (CdR 93/2002 rév.) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 3 april 2002 (föredragande: Ruth Bagnall, Cambridge City Council, UK-PSE).

Utgångspunkter

Regionkommittén välkomnar möjligheten att göra en gemensam behandling av ett antal utkast till direktiv och program om de rättsligt sett skilda men praktiskt sett nära förknippade områdena asyl och invandring.

Regionkommittén noterar att de dokument som behandlas i detta yttrande är en del av ett åtgärds paket som tas fram i samband med inrättandet av ett gemensamt asylsystem inom unionen och fastställandet av ett gemensamt tillvägagångssätt när det gäller hanteringen av invandring. I paketet tas också hänsyn till mänskliga rättigheter samt ekonomisk, demografisk och politisk utveckling i både EU:s medlemsstater och ursprungs- och transitländer när det gäller migranter av alla slag.

Regionkommittén är medveten om att medlemsstaterna är känsliga i frågor som berör deras suveränitet i fråga om nationalitet och nationell säkerhet.

Regionkommittén betonar värdet av och kravet på en gemensam politik och gemensamma förfaranden när det gäller asylpolitik mot bakgrund av vårt ansvar inför dem som söker asyl med hänvisning till 1951 års Genèvekonvention.

Regionkommittén betonar värdet av och kravet på en gemensam politik och gemensamma förfaranden när det gäller invandringspolitik för både laglig och olaglig invandring.

Regionkommittén vill främja och stärka de lokala och regionala myndigheternas kapacitet i EU, i kandidatländerna samt i migranternas ursprungs- och transitländer, i egenskap av direkta tillhandahållare av tjänster och partner med andra lagstadgade och frivilliga tillhandahållare av tjänster och lokala beslutsfattare, eftersom det är på lokal nivå som tjänsterna tillhandahålls för asylsökande, flyktingar och invandrare och det är där det närmaste politiska ansvaret inför väljarna finns.

Vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj) antog Regionkommittén följande yttrande.

Vad gäller invandringspolitiken vill Regionkommittén yttra sig om följande dokument:

— ”Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring”,

— ”Förslag till rådets beslut om antagande av ett handlingsprogram för administrativt samarbete när det gäller yttre gränser, visering, asyl och invandring (Argo)”, och

— ”Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en öppen samordningsmetod för gemenskapens invandringspolitik”.

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens åtagande att utveckla förståelsen för olika migrationsmönster generellt sett, inbegripet den effekt som förändringar i politiken har på asylsökande och asylsystem både när det gäller att utveckla och främja laglig migration och när det gäller att vidta åtgärder för att bekämpa olaglig migration.

2. ReK välkomnar kommissionens åtagande att vidta en rad åtgärder och ta initiativ som syftar till att stärka gränskontroll-

len och öka straffen för dem som försöker göra förtjänst på olaglig invandring genom människosmuggling och användning av olagligt invandrad arbetskraft.

3. ReK vill rikta uppmärksamheten på den kompletterande roll som den sociala och ekonomiska utvecklingen i ursprungs- länderna och transitländerna spelar när det gäller migrationsflödena.

4. Kommittén ser positivt på att kommissionen överväger att införa säkra asylrutiner, inbegripet rutinerna för asylansökningar som kommer från länder utanför EU, men ReK inser att vissa flyktingar trots detta kommer att försöka ta sig in i EU med olagliga medel och menar att detta inte bör påverka bedömningen av deras asylskäl.

5. Lokala och regionala myndigheter bör inbjudas att bidra till utarbetandet av nationella handlingsplaner. Detta kommer också att underlätta jämförelser och fastställande av goda metoder samt analys av de verkliga konsekvenserna och resultaten av medlemsstaternas strategier. Kommittén påpekar

att den öppna samordningsmetoden inte bör ersätta lagstiftningsarbetet i frågor där gemenskapens behörighet är omfattande, men att den kan vara till nytta vid samordningen av medlemsstaternas politik.

6. ReK välkomnar erkännandet av de regionala och lokala myndigheternas roll bland andra aktörer när det gäller att integrera invandrad arbetskraft i det civila samhället och arbetsmarknaden inom EU.

7. Det är positivt att man redan nu låter kandidatländerna delta i ett informationsutbyte tillsammans med medlemsstaterna, och ReK betonar behovet av att engagera de lokala och regionala myndigheterna i kandidatländerna i denna process.

8. Kommittén välkomnar förslaget till handlingsprogram för gemenskapen för att öka medvetenheten och kapaciteten i de organisationer som är engagerade i genomförandet av integreringsstrategierna på alla nivåer.

9. ReK konstaterar att de skillnader i lagstiftning som finns mellan EU:s medlemsstater när det gäller mottagning av invandrare och deras vistelse innebär att invandrarna nekas tillträde till vissa medlemsstater.

— ReK beklagar att denna situation leder till att man i de grannländer som invandrarna passerar tvingas inrätta flyktingmottagningsanläggningar för längre perioder.

— ReK uppmanar Europeiska kommissionen och medlemsstaterna att inom kort harmonisera lagstiftningen och inrätta lämpliga strukturer för gränsöverskridande samarbete som gör det möjligt att finna en slutlig lösning på de svåra situationer som invandrarna och de som tar emot dem befinner sig i.

— ReK framför önskemål om att man snabbt skall genomföra det fleråriga Argo-programmet för administrativt samarbete när det gäller asyl och invandring.

10. ReK rekommenderar att man i Argo-programmet uttryckligen inbegriper de lokala och regionala myndigheterna och deras nationella representativa nätverk tillsammans med nationella myndigheter, forskningsinstitut och icke-statliga organisationer som partner i genomförandet av de åtgärder som föreslås.

11. ReK välkomnar åtagandet att i högre grad engagera Regionkommittén tillsammans med de andra EU-institutionerna i utvecklingen och genomförandet av gemenskapens invandringspolitik.

Vad gäller asylpolitiken vill Regionkommittén yttra sig om följande dokument:

— "Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning",

— "Kommissionens arbetsdokument – Sambandet mellan att garantera den interna säkerheten och att uppfylla internationella skyldigheter och instrument avseende skydd", och

— "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam asylpolitik för Europeiska unionen och införandet av en öppen samordningsmetod."

12. Kommittén välkomnar kommissionens åtagande att upprätthålla Genève-konventionens företrädare.

13. ReK anser att man ovillkorligen måste beakta följderna av terrordåden den 11 september 2001 när det gäller både nationell och internationell säkerhet.

14. Regionkommittén erkänner de lokala och regionala myndigheternas skyldighet att fungera som lokala beslutsfattare när det gäller integrationen av flyktingar och invandrare i EU:s medlemsstater.

15. Regionkommittén vill understryka vikten av att engagera asylsökande och flyktingar i utvecklingen av de tjänster som tillhandahålls på lokal och regional nivå för att skapa relevanta och effektiva tjänster och som ett första steg i en aktiv integrering av flyktingar i samhälle och arbetsliv i EU:s medlemsstater.

16. ReK välkomnar medlemsstaternas åtagande att fastställa gemensamma normer för definition och innebörd av flyktingstatus.

17. Kommittén noterar att det – trots lagstiftning och regleringsåtgärder med syfte att minska olikheterna i mottagandet i EU – ändå kommer att ske en ansamling av asylsökande och flyktingar även i fortsättningen, både i olika medlemsstater och på olika orter i medlemsstaterna, beroende på standardskillnader, kulturella band och geografiska faktorer. Detta

kommer att få olika direkta följder för de lokala och regionala myndigheternas möjligheter att uppfylla asylsökandenas, flyktingarnas och invandrarnas behov och rättigheter och samtidigt uppfylla behoven för lokalsamhällets övriga invånare. Dessa olika följder förstärker kravet på medlemsstaterna att tillhandahålla tillräckliga resurser till de lokala och regionala myndigheterna med hänsyn till deras skilda behov och att även införa särskilda åtgärder för genomförandet och stärkandet av lokala mottagningsstrukturer som samordnas på regional och nationell nivå.

18. ReK välkomnar åtagandet att ta vara på bästa praxis i medlemsstaterna och upprepar kravet på att lokala och regionala myndigheter skall kunna utbyta erfarenheter om goda metoder på EU-nivå.

19. När det gäller rätten för dem som klassats som flyktingar att få tillgång till tjänster och möjligheter som kan tillhandahållas eller samordnas av lokala och regionala myndigheter i samarbete med andra myndigheter och organ anser ReK att man i de flesta fall kan förvänta sig att de som uppfyller kraven för flyktingstatus får samma tillgång till dessa tjänster som medborgare från EU:s medlemsstater. Kommittén är dock medveten om att de som är berättigade till subsidiärt skydd kan ha andra rättigheter, exempelvis tillträde till arbetsmarknaden.

20. Kommittén anser att särskilda tjänster kan komma att behövas förutom de tjänster som normerna föreskriver för EU-medborgare, t.ex. information på relevant språk, rättshjälp, hälsovård och psykisk vård samt, med tanke på barns utsatthet, särskilda tjänster för underåriga utan medföljande vuxen och för andra med särskilda behov och att lokala och regionala myndigheter (eller andra tillhandahållare av tjänster) som ersättning för eventuella extrakostnader bör erhålla stöd som kan finnas tillgängligt inom ramen för den europeiska flyktingfonden.

21. ReK anser att översättning och tolkning (inbegripet information om rättigheter inom det sociala området som kanske inte finns i ursprungslandet) är en mycket viktig stödtjänst för asylsökande och flyktingar och för instanser som stöder migranter t.ex. med tjänster på bostads-, hälso- och utbildningsområdet samt sociala tjänster.

22. För asylsökande och flyktingar som har utsatts för fysiska eller psykiska övergrepp, t.ex. tortyr, kan det behövas tjänster som lokala och regionala myndigheter och deras

samarbetspartner i fråga om tillhandahållande av tjänster inte är vana att erbjuda. Med tanke på att våldtäkt kan användas i tortyrssyfte bör det finnas kvinnliga läkare, intervjuare och tolkar som åtskilt från kvinnans familjemedlemmar arbetar med kvinnor som söker asyl och som behöver specialisthjälp för att möta dessa behov. Detta skulle underlätta upptäckt av eventuellt sexuellt våld.

23. Specialiserade stödtjänster erbjuds ofta endast inom storstadsområden där det redan finns ett stort antal flyktingar. Denna koncentration motverkar spridning av flyktingar till andra orter, vilket leder till att koncentrationen av flyktingar till vissa platser och regioner ökar. En utveckling av specialiserade stödtjänster i alla EU:s regioner skulle bidra till att möjliggöra en jämn fördelning av asylsökande i hela EU.

24. ReK noterar inrättandet av en europeisk flyktingfond som kan användas för att främja utvecklingen av relevanta tjänster för flyktingar och rekommenderar ett program för att sprida information om fonden till alla organ i EU som ansvarar för samordningen av sådana tjänster och samtidigt låta de lokala och regionala myndigheterna och deras nätverk av företrädare på nationell nivå medverka i denna samordning. Andra EU-program, t.ex. Equal, som syftar till att motverka social utslagning genom stöd till missgynnade grupper och personer som löper risk att diskrimineras i fråga om tillgång till utbildning och arbete, och som uttryckligen syftar till att uppfylla asylsökandes behov, bör främjas på samma sätt som den europeiska flyktingfonden och betraktas som resurser som kan utnyttjas av lokala och regionala myndigheter i arbetet med att integrera flyktingar i samhället och på arbetsmarknaden.

25. Lokala och regionala myndigheter bör inbjudas att bidra till utarbetandet av nationella handlingsplaner. Detta kommer också att underlätta jämförelser och fastställande av goda metoder samt analys av de verkliga konsekvenserna och resultaten av medlemsstaternas strategier. Kommittén påpekar att den öppna samordningsmetoden inte bör ersätta lagstiftningsarbetet i frågor där gemenskapens behörighet är omfattande, men att den kan vara till nytta vid samordningen av medlemsstaternas politik.

26. ReK välkomnar erkännandet av de regionala och lokala myndigheternas roll bland andra aktörer när det gäller att utveckla ett gemensamt asylsystem, men beklagar att den del av systemet som beskrivs i det relevanta förslaget till riktlinje (riktlinje 2) endast berör förvaltningen av asylansökan och inte de stödtjänster som lokala och regionala myndigheter med all sannolikhet kommer att behöva erbjuda i samband med mottagandet av asylsökande.

27. ReK välkomnar erkännandet av de regionala och lokala myndigheternas roll bland andra aktörer när det gäller att utveckla strategier för integration. Stödtjänster bör dock

erbjudas och förberedelser bör göras inför beslutet om flyktingstatus (vare sig utslaget blir positivt eller negativt) som en del i mottagandet av asylsökande.

28. Det är positivt att man redan nu låter kandidatländerna delta i ett informationsutbyte tillsammans med medlemsstaterna, och ReK betonar behovet av att engagera de lokala och regionala myndigheterna i kandidatländerna i denna process.

29. ReK välkomnar åtagandet att i högre grad engagera Regionkommittén tillsammans med de andra EU-institutionerna i utvecklingen och genomförandet av gemenskapens asylpolitik.

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Resolution från Regionkommittén om "Hållbar utveckling – Världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002"

(2002/C 278/14)

BAKGRUND

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Göteborg den 15–16 juni 2001.

Europeiska rådets beslut av den 4 mars 2002 om godkännande, på Europeiska gemenskapens vägnar, av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, och gemensamt uppfyllande av åtaganden inom ramen för detta (KOM(2001) 579 slutlig).

Meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet med titeln "Tio år efter Rio: Förberedelser inför världstoppmötet om hållbar utveckling år 2002" (KOM(2001) 53 slutlig).

Regionkommitténs yttrande av den 14 november 2001 om meddelandet från kommissionen med titeln "Tio år efter Rio: Förberedelser inför världstoppmötet om hållbar utveckling år 2002" (CdR 37/2001 fin) ⁽¹⁾.

"Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Mot ett europeiskt område för forskningsverksamhet" (KOM(2002) 82 slutlig).

"Meddelande från kommissionen av den 5 december 2001 till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – Kommissionens arbetsprogram för 2002" (KOM(2001) 620 slutlig).

⁽¹⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 9.

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – årlig politisk strategi för 2003" (SEK(2002) 217/7 slutlig).

Kommissionens meddelande av den 15 januari 2002 till Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002, där man gav en ny impuls till den strategi som antogs två år tidigare under Lissabontoppmötet (KOM(2002) 14 slutlig) för att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt.

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002, där rådet hävdar att en hållbar utveckling kräver globala lösningar som innefattar de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna på ett välavvägt sätt.

Regionkommitténs yttrande om godkännande av Kyotoprotokollet, kommissionens genomförande av första delen av det europeiska klimatförändringsprogrammet och förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgas inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (CdR 458/2001 fin) ⁽¹⁾.

Utgångspunkter

Tio år efter FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro 1992 måste man dra slutsatsen att det under det begynnande 2000-talet krävs ytterligare utveckling av den globala strategin för en välavvägd och samordnad ekonomisk, social och miljömässig syn på en hållbar utveckling, den så kallade Agenda 21.

Agenda 21 är en vägledning för utformningen av interna insatser – ett femtonårigt program för vissa politiska områden med syftet att stödja samverkan och samarbete mellan FN-systemet och statliga och icke-statliga institutioner på global, nationell, regional och lokal nivå på miljö- och utvecklingsområdet. Ledningen på global nivå måste förbättras, med den ursprungliga betoningen på ökat samarbete mellan olika internationella organisationer.

I Agenda 21 erkändes att lokala och regionala myndigheter spelar en viktig roll när det gäller att bygga, förvalta och underhålla ekonomisk, social och miljömässig infrastruktur samt att planera, utforma och övervaka lokala och regionala insatser och normer på miljöområdet, samt att bidra till att genomföra nationella insatser.

Utkastet till handlingsplan från FN:s kommission för hållbar utveckling skall leda till en handlingsplan som bör innefatta balanserat utnyttjande av vattenresurserna, en integrerad jordbruks- och landsbygdspolitik, bevarad biologisk mångfald, åtgärder för klimatkontroll, ren energi och transportförvaltning samt en tydlig befolkningspolitik. Lokala och regionala myndigheter och det civila samhället är viktiga aktörer som måste bidra till att genomföra denna handlingsplan.

80 % av EU:s befolkning lever i tätorter, och deras behov måste vägas samman på ett hållbart sätt med behoven hos den landsbygdbefolkning som lever på 80 % av EU:s territorium.

Det finns starka kopplingar mellan fattigdom och miljöförstöring. Många miljöproblem förorsakas av stora sociala klyftor och svag ekonomisk utveckling, och många miljöproblem gör det svårt att minska fattigdomen och uppnå ekonomisk utveckling.

Det krävs ökade insatser för att främja social integration och bekämpa fattigdom.

⁽¹⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 59.

Det behövs betydande satsningar på forskning och teknisk utveckling inom ramen för EU:s forskningspolitik, inte bara för att ta fram ny teknik utan också för att utveckla beslutsverktyg samt uppföljnings- och övervakningsmetoder.

Vid sin 44:e plenarsession den 15–16 maj 2002 (sammanträdet den 16 maj) antog Regionkommittén enhälligt följande resolution.

1. Regionkommittén välkomnar Europeiska rådets politiska förklaringar i Göteborg och Barcelona om en strategi för en hållbar utveckling, och uppmanar EU:s institutioner att omsätta dessa förklaringar i praktisk handling. Dagens ekonomiska tillväxt får under inga omständigheter äventyra tillväxtpotentialerna för framtida generationer.
2. Regionkommittén anmodar Europeiska kommissionen att erbjuda Regionkommittén och dess lokala och regionala företrädare att delta aktivt i förberedelserna inför världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg den 26 augusti till den 4 september 2002. Kommittén vill vara företräd under Johanneskonferensen eftersom den spelar en viktig roll vid genomförandet av besluten i Johannesburg.
3. ReK utgår från att Europeiska kommissionen alltid tar hänsyn till subsidiaritetsprincipen. I stället för en enkelriktad strategi uppifrån och ned bör de olika styrelsenivåerna samarbeta och erkänna sitt inbördes beroende.
4. ReK begär att Europeiska kommissionen garanterar att viktigare förslag som framförs vid Johannesburgkonferensen är i linje med Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling.
5. ReK konstaterar att många av de mål som fastställdes under Rio-konferensen för tio år sedan ännu inte har uppnåtts och ber EU-delegationen att koncentrera sig på en överenskomelse om hur de skall uppnås och vidta åtgärder mot de länder som inte respekterar Rio-målen.
6. ReK begär att den strategi för att uppnå mål och följa riktlinjer som följer av den internationella dagordningen skall bygga på Europeiska kommissionens nya modeller för beslutsfattande inom ramen för EU:s nuvarande befogenheter.
7. Regionkommittén delar det internationellt uttryckta önskemålet om globala lösningar på problemen, miljöprioriteterna för en hållbar utveckling, kamp mot klimatförändringar, försurning och övergödning, strävan efter hållbara transporter (bättre samordning mellan väg- och järnvägstransporter samt främjande av järnvägstransporter), främjande av förnybara energikällor, fler insatser för att undanröja folkhälsorisker och en mer ansvarsfull förvaltning av naturresurser.
8. ReK anmodar Europeiska kommissionen att lägga fram förslag om hur beslutsprocessen skall förbättras för att främja en hållbar utveckling. Dessa förslag bör främja principerna för goda förvaltningsformer som inte får undergrävas genom att man använder instrument som inte angetts i EU-fördragen.
9. En utvidgad europeisk union måste redan från början fullt ut föra in en hållbar utveckling på alla sina verksamhetsområden, särskilt inom den ekonomiska politiken, socialpolitiken och miljöpolitiken. Eftersom kandidatländerna kommer att tillföra EU en rik källa till biologisk mångfald bör man särskilt uppmärksamma dessa regioner och regioner med känsligare miljö.
10. ReK anser att man bör främja en bättre samordning mellan åtgärder för miljöskydd och för fattigdomsbekämpning och ha i åtanke att partnerskap på lokal och regional nivå tycks vara det effektivaste sättet att bekämpa utslagning och främja ett integrerat förhållningssätt till hållbar utveckling.
11. ReK erkänner helt och fullt att det är nödvändigt att i praktiken säkerställa tillgången till globala allmännyttiga tjänster för alla, att tjänster av allmänt intresse spelar en viktig roll och att de bidrar till människors livskvalitet och till en hållbar ekonomisk, social och miljömässig samhällsutveckling. Situationen måste därför bedömas från fall till fall, tjänst för tjänst, för att man skall komma fram till den lämpligaste avvägningen mellan kort- och långsiktiga mål, och mellan ekonomiska och sociala hänsyn.

12. Kommittén instämmer med Europaparlamentet i att kommissionens meddelande i alltför liten utsträckning nämner lokala och regionala myndigheters bidrag till en hållbar utveckling.

Följande tematiska områden bör utvecklas:

13. Man bör uppmärksamma vattenpolitiken i transnationella fysiska planeringsstrategier och i regionala och lokala strukturella handlingsplaner som utformas i den närmaste framtiden. Man bör särskilt uppmärksamma skydd mot översvämningar, i avsikt att förstärka vattenskyddsanläggningar i inlandet och i havsområden.

14. Man bör uppmärksamma aktiviteter som uppmuntrar hållbart utnyttjande av vattenresurser och vattenmiljön. Den grundläggande målsättningen är att säkerställa ett mer hållbart utnyttjande av vattenresurser som är en nödvändig naturtillgång. Det är därmed av avgörande betydelse att främja teknik som kan samla, behandla och fördela vattenresurserna utan att ekosystemet påverkas negativt. Vid fördelningen av vattenresurser bör man även säkerställa att alla får lika tillgång till denna resurs. Det behövs vidare insatser för att garantera maximalt skydd mot förorening av havsvatten och dricksvatten. Det viktigaste för folkhälsoskyddet är att dricksvattnet är säkert att dricka och att det finns väl fungerande sanitär service.

15. De EU-medlemsstater som ännu inte har uppnått FN:s mål på 0,7 % av BNP i offentligt bistånd bör kraftigt öka sin andel.

16. Jordbruk som är kopplat till en viss landyta bör särskilt betraktas som näringsdrivande verksamhet, utan att det skadar jordens naturligt goda kvalitet eller förorenar miljön genom övergödning eller bekämpningsmedel som inte är nedbrytbara.

17. Jordbruk som arbetar efter principerna för hållbar utveckling bör också stödjas och få ekonomiskt stöd, eftersom det skulle befrämja naturvärden, den biologiska mångfalden och bevarandet av landskapet (särskilt i känsliga områden) och stimulera ett ekologiskt hållbart lantbruk och öka den sociala sammanhållningen på landsbygden. EU:s jordbruk måste stå som garant för höga normer för livsmedels säkerhet. De offentliga kraven på spårbarhet och märkning måste respekteras.

18. Man måste erkänna att kvaliteten på den globala livsmedelsproduktionen måste öka genom bättre lagstiftningsramar (kontroller och sanktioner) för (bio)teknik. Det kan finnas okända risker med vissa teknologier, och de etiska frågorna (t.ex. GMO) i detta sammanhang har kanske inte diskuterats tillräckligt.

19. Det krävs en korrekt balans mellan riktat och storskaligt främjande av vissa (energi- och transport)teknologier och utnyttjande av en övergripande innovationspolicy som för ut hållbarhetsinriktad teknik på marknaden.

20. Det behövs fungerande utvärderingsmetoder på alla politikområden för att man utifrån objektiva kriterier skall kunna bedöma framstegen på de olika områden som rör hållbar utveckling. Regionkommittén anser att kriterierna bör vara specifika, mätbara, acceptabla och realistiska och avse en avgränsad period.

21. Hållbar utveckling bör vara ett centralt tema när sektorer, regioner och näringslivet tar fram nya planer som finansieras av EU:s budget. De ansvariga inom lokala och regionala myndigheter bör inleda en dialog med näringslivet och uppmuntra investeringar i en hållbar utveckling.

22. Ekonomiska och politiska instrument som miljöbeskattning och miljöavgifter är av avgörande betydelse inte bara för miljön, utan även för den regionala utvecklingen, eftersom de säkerställer ett mer rationellt utnyttjande av resurser, mindre skadliga utsläpp samt finansiering av lika tillgång till allmännyttiga tjänster, vilket är en förutsättning för en hållbar utveckling.

23. Det behövs en väl avvägd strategi för att kombinera goda villkor med hög produktivitet och hög kvalitet på varor och tjänster. Den underliggande principen bör vara att fler och bättre arbetstillfällen i en dynamisk och konkurrenskraftig ekonomi stärker den sociala sammanhållningen.

24. Man bör uppmuntra medborgarna att aktivt engagera sig i förändringar som gäller samhälle och miljö. Avgörande i detta sammanhang är utbildningsinsatser och informationskampanjer. Utbildning utifrån en strategi för livslångt lärande

bör betraktas som en central metod för att utveckla en kunnig arbetskraft, vilket är en central förutsättning för att uppnå en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.

25. Det bör fästas större uppmärksamhet vid en hållbar levnadsmiljö, bland annat en hållbar utveckling av skogar, stadsområden och arbetsmiljön.

26. Tanken på en lokalt förankrad Agenda 21, som fördes fram i Rio-dagordningen, måste drivas vidare och utvecklas. De välfungerande metoder som används i tusentals av EU:s städer och byar visar att detta verktyg hjälper dem att uppnå en hållbar utveckling som integrerar ekonomin, sociala

relationer och miljön, och som samtidigt uppmuntrar en dialog med och ökat engagemang bland medborgarna.

27. Agenda 21-processen, som allmänt ses som en fortlöpande dialog inom samhället, måste övervakas noga. Man måste starta en process som bygger på social inlärning och kreativitet samt på nya former för att leva tillsammans och samarbeta i samhället, vilket innebär en utveckling bort från traditionella och ofta byråkratiska rutiner och regleringar från myndigheternas sida.

ReK uppdrar åt sin ordförande att överlämna denna resolution till Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, rådet och de spanska och danska ordförandeskapen i EU.

Bryssel den 16 maj 2002.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE
